

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tora nevi'im u-ketuvim

Leusden, Johannes

Amstelodami, 1667

Liber Secundus Regum, Hebraice [...]

urn:nbn:de:hbz:466:1-39406

51 וישכב יהושפט עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעדר דוד אביו וימלך יהורם בנו תחתיו:

Ahazias patri Achabo in regno Samaria succedit.

52 אחזיהו בן אחאב מלך על ישראל בשמרון

בשנת שבע עשרה ליהושפט מלך יהודה וימלך על-

53 ישראל שנתים: ויעשה הרע בעיני יהוה וילך בדרך

אביו ובדרך אמו ובדרך ירבעם בן נבט אשר החטיא

54 את ישראל: ויעבד את הבעל וישתחוה לו ויכעס

את יהוה אלהי ישראל ככל אשר עשה אביו:

LIBER SECUNDUS

REGUM,

מלכים ב HEBRAICE

CAPUT I. א

Ahazias agrotans mittit, qui de morbi eventu idolum consulerent.

3 His Elias obviam factus denunciat, Regem, qui Deos consulendos putarit, eo ipso morbo moriturum.

2 א ויפגע מואב בישראל אחרי מות אחאב: ויפל אחזיה

בעד השבכה בעליתו אשר בשמרון ויחל וישלח

מלאכים ויאמר אליהם לכו דרשו בבעל זבוב אלהי

3 עקרון אם אחיה מחלי זה: ומלאך יהוה דבר אל-

אליה התשבי קום עליה לקראת מלאכי מלך שמרון

ודבר אליהם המבלי אין אלהים בישראל אתם הלכים

4 לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון: ולכן כה אמר יהוה

המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות

הוילך אליה: וישבו המלאכים אליו ויאמר אליהם

6 מה זה שבתם: ויאמרו אליו אישי עליה לקראתנו

ויאמר אלינו לכו שובו אל המלך אשר שלח אתכם

ודברתם אליו כה אמר יהוה המבלי אין אלהים

בישראל אתה שלח לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון

לכן המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות

תמות R 3 2 י

7 תמות: וידבר אלהים מה משפט האיש אשר עלה
 8 לקראתכם וידבר אליכם את הדברים האלה: ויאמרו
 אליו איש בעל שער ואזור עור אזור כמתניו ויאמר
 9 אליה התשבי הוא: וישלח אליו שר חמשים וחמשי
 ויעל אליו והנה ישב על ראש ההר וידבר אליו איש
 10 האלהים המלך דבר רדה: ויענה אליו וידבר אל
 שר החמשים ואם איש אלהים אני תרד אש מן
 השמים ותאכל אתך ואת חמשיך ותרד אש מן
 11 השמים ותאכל אתו ואת חמשיו: וישב וישלח אליו
 שר חמשים אחר וחמשיו ויען וידבר אליו איש
 12 האלהים כה אמר המלך מהרר רדה: ויען אליה
 וידבר אליהם אם איש האלהים אני תרד אש מן
 השמים ותאכל אתך ואת חמשיך ואת חמשיך
 13 מן השמים ותאכל אתו ואת חמשיו: וישב וישלח שר
 חמשים שלשים וחמשיו ויעל ויבא שר החמשים
 השלישי ויכרע על ברכיו לנגד אליהו ויתחנן אליו
 וידבר אליו איש האלהים תיקר נא נפשי ונפש עבדך
 14 אלה חמשים בעיניך: הנה ירדה אש מן השמים
 ותאכל את שני שרי החמשים הראשנים ואת
 חמשיהם ועתה תיקר נפשי בעיניך:
 וידבר מלאך יהוה אל אליהו וירד אותו אל תירא מפניו
 16 ויקם וירד אותו אל המלך: וידבר אליו כה אמר יהוה
 יען אשר שלחת מלאכים לדרוש בבעל זבוב אלהי
 עקרון המבלי אין אלהים בישראל לדרוש בדברו לבן
 המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות:
 17 וימת כדבר יהוה אשר דבר אליהו וימלך יהורם
 תחתיו בשנת שתים ליהורם בן יהושפט מלך יהודה
 18 כי לא היה לו בן: ויתר דברי אחזיהו אשר עשה הלוא

Regios satellites, ad se comprehendendum missos, caelesti comburit igne.

Ipse tandem, monitu Angeli, ad Regem accedit, eademque affirmat.

Et predictionem res ipsa comprobavit. In regnum autem succedit Foram, frater ejus.

המה

המ
במט

Cap. II.
Elias cum
Eliſao col-
loquens,

Trajecto,
miraculo,
per ſiccas
arenas For-
dane,

Igneo cur-
ru ſubli-
mis in cae-
lum rapi-
tur: Eli-
ſao ſpo-
ſtante, cui
pallium
ſuum relin-
quit.
4 Hoc ille
pallio For-

המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:

ויהי כהעלות יהוה את אליהו בסערה

השמים וילך אליהו ואלישע מן הגלגל: ויאמר אליהו

אל אלישע שב נא פה כיהוה שלחני עד בית אל

ויאמר אלישע חיה יהוה וחי נפשך אם אעזבך וירדו

בית אל: ויצאו בני הנביאים אשר בית אל אל אלישע

ויאמרו אליו הידעת כי היום יהוה לקח את אדנך

מעל ראשך ויאמר גם אני ידעתי החשו: ויאמר לו

אליהו אלישע שב נא פה כי יהוה שלחני יריחו ויאמר

חיה יהוה וחי נפשך אם אעזבך ויבאו יריחו: ויגשו בני

הנביאים אשר ביריחו אל אלישע ויאמרו אליו הידעת

כי היום יהוה לקח את אדנך מעל ראשך ויאמר גם

אני ידעתי החשו: ויאמר לו אליהו שב נא פה כי יהוה

שלחני היירדנה ויאמר חיה יהוה וחי נפשך אם אעזבך

וילכו שניהם: וחמשים איש מפני הנביאים הלכו

ועמדו מנגד מרחוק ושניהם עמדו על הירדן: ויקח

אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים ויחצוהנה

והנה ויעברו שניהם בחרבה: ויהי כעברם ואליהו

אמר אל אלישע שאר מה אעשה לך בטרום אלקח

מעמך ויאמר אלישע ויהי נא פי שנים ברוחך אלי:

ויאמר הקשית לשאול אם תראה אתי לקח מאתך

יהי לך כן ואם אין לא יהיה: ויהי המה הלכים הלוך

ודבר והנה רכב אשוסים אשו ופרדו בין שניהם ויעל

אליהו בסערה השמים: ואלישע ראה והוא מצעק

אבי אבי רכב ישראל ופרשו ולא ראהו עוד ויחזק

בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים: וירם את אדרת אליהו

אשר נפלה מעליו וישבו ועמד על שפת הירדן: ויקח

את אדרת אליהו אשר נפלה מעליו ויכה את המים

ויאמר R 4 7 2

א ב
הס' 2
בחסף קמ'

וַיֹּאמֶר אִיהָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֵלֶיהוּ אֵף הוּא וַיַּכֵּה אֶת הַמַּיִם
 וַיַּחֲצוּ הֵנָּה וְהֵנָּה וַיַּעֲבֹר אֱלִישֶׁעַ : וַיִּרְאוּהוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים טו
 אֲשֶׁר-בִּירְחוֹ מִנְּגֹדוֹ וַיֹּאמְרוּ נַחֲהֵר רֹחַ אֱלֹהֵינוּ עַל-אֱלִישֶׁעַ
 וַיָּבֹאוּ לְקִרְיָתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לוֹ אַרְצָה : וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה-
 16 נָא יֵשׁ אֶת עַבְדְּךָ חַמְשִׁים אַנְשִׁים בְּנֵי-חֵיל לְכוּ-נָא
 וַיִּבְקֹשׁוּ אֶת-אֹדְנֶיךָ פֶּן-נִשְׂאוּ רֹחַ יְהוָה וְיִשְׁלַכְהוּ בְּאַחַד
 הַהָרִים אוֹ בְּאַחַת הַגִּיאֹת וַיֹּאמֶר לֹא תִשְׁלַחוּ : וַיִּפְצְרוּ-
 17 כּו עַרְבֵשׁוֹ וַיֹּאמֶר שְׁלַחוּ וַיִּשְׁלַחוּ חַמְשִׁים אִישׁ וַיִּבְקֹשׁוּ
 18 שְׁלֹשָׁה יָמִים וְלֹא מָצְאוּהוּ : וַיִּשְׁבוּ אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בִּירְחוֹ
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם אַל-תִּלְכוּ :

danem cum percussisset, similiter divisit undis transit. Ex eo cognitum Elia spiritum in Elisaeo re-fedisse.

וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל-אֱלִישֶׁעַ חֲנָה-
 19 נָא מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב כַּאֲשֶׁר אֹדְנֵי רָאוּ וְהַמַּיִם רַעִים
 וְהָאָרֶץ מִשְׁכַּלְתָּ : וַיֹּאמֶר קַחוּ לִי צִלְחִית חֲרֹשָׁה וְשִׂמוּ כ
 שֵׁם מַלְחוֹ וַיִּקְחוּ אֵלָיו : וַיֵּצֵא אֶל-מוֹצֵא הַמַּיִם וַיִּשְׁלַךְ שֵׁם-
 21 מַלְחוֹ וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה רַפְּאֵת לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא-
 יִהְיֶה מַשֶּׁם עוֹד מוֹת וּמִשְׁכַּלְתָּ : וַיִּרְפוּ הַמַּיִם עַד הַיּוֹם
 22 הַזֶּה כִּדְבַר אֱלִישֶׁעַ אֲשֶׁר דִּבֶּר : וַיַּעַל מַשֶּׁם-
 23 בֵּית אֵל וְהוּא יַעֲלֶה בְּדֶרֶךְ וַנְּעָרִים קִטְנִים יֵצְאוּ מִן-
 הָעִיר וַיִּתְקַלְסוּ בּוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֵה קִרְחַת עֲלֵה קִרְחַת :
 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם וַיִּקְלַל בְּשֵׁם יְהוָה וַתִּצְאֵנָה שְׁתֵּים-
 24 דְּבִים מִן הָעִיר וַתִּבְקַעְנָה מֵהֶם אַרְבַּעַיִם וּשְׁנַיִם יָלְדִים :
 וַיִּלֶךְ מַשֶּׁם אֶל-הַר הַכְּרַמֶּל וּמַשֶּׁם שָׁב שִׁמְרוֹן : כה

הנאויח קרי
Aquas Hierichuntis salubres reddit.

וַיְהוּרֶם בֶּן-אֲחָאב מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן א
 בְּשַׁנַּת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַיהוֹשֻׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
 2 שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנָה : וַיַּעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא
 כַּאֲבִיו וּכְאִמּוֹ וַיִּסָּר אֶת מִצְבַּת הַבַּעַל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו :
 3 רַק בְּחַטָּאוֹת דְּבָעַם בֶּן-נָבַט אֲשֶׁר-הִחְטִיֵּא אֶת-
 4 יִשְׂרָאֵל דִּבְקֹל אֶסֶר מִמֶּנָּה : וּמִיֵּשֶׁעַ מֶלֶךְ-
 מואב

Bethelitarum pueris proterve sibi illudentibus maledicit.
Cap. III. Foram Israëitarum Rex contra Moabitas bellum movet.

מואב היה נקד והשיב למלך ישראל מאה אלף כרים
 ה ומאה אלף אילים צמר: ויהי כמות אחאב ויפשע מלך
 6 מואב במלך ישראל: ויצא המלך יהורם בזום ההוא
 7 משמרון ויפקד את כל ישראל: וילך וישלח אל
 יהושפט מלך יהודה לאמר מלך מואב פשע בי
 התלך אתי אל מואב למלחמה ויאמר אעלה כמני
 8 כמוך בעמי בעמך כסוסי כסוסך: ויאמר איהוה
 9 הדרך נעלה ויאמר דרך מדבר אדום: וילך מלך
 ישראל ומלך יהודה ומלך אדום ויסבו דרך שבעת
 ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם:
 ויאמר מלך ישראל אהה כיקרא יהוה לשלשת
 11 המלכים האלה לתת אותם ביד מואב: ויאמר יהושפט
 האין פה נביא ליהוה ונדרשה ארתי יהוה מאותו ויען
 אחר מעבדי מלך ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט
 12 אשר יצק מים על ידי אליהו: ויאמר יהושפט יש אותו
 דבר יהוה וירדו אליו מלך ישראל ויהושפט ומלך
 13 אדום: ויאמר אלישע אל מלך ישראל מה לי ולך לך
 אל נביאי אביך ואל נביאי אמה ויאמר לו מלך ישראל
 אל כיקרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת אותם
 14 ביד מואב: ויאמר אלישע חיי יהוה צבאות אשר
 עמדתי לפניו כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אני
 15 נשא אס אביט אליך ואס אראך: ועתה קח לי מנגן
 16 והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה: ויאמר כה אמר
 17 יהוה עשה הנחל הזה גבים וגבים: כי כה אמר
 יהוה לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא
 ימלא מים ושתי אתם אתם ומקניכם ובהמתכם:
 18 ונקל זאת בעיני יהוה ונתן ארתי מואב בידכם:
 19 והפיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבחור וכל עין טוב
 תפילו

*Fudaa &
 Edomi Re-
 ge in expe-
 ditionis so-
 cietatem
 assumtis:
 dum au-
 tem per ali-
 quot dies
 castra pro-
 movent,
 siti pro-
 muntur.*

*Sed ab Eli-
 seo in usum
 trium ex-
 ercituum
 prabit &
 aque, pro-
 missa etiam
 victoria:*

תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל החלקה הטובה
תכאבו באבנים : ויהי בבקר כעלות המנחה כ
והנה מים באים מדרך אדום ותמלא הארץ אר
מים : וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם ²¹
ויצעקו מכל חגר חגרה ומעלהו ועמדו על הגבול :

וישכימו בבקר והשמש זרחה על המים ויראו מואב ²²
מנגד את המים אדמים כדם : ויאמרו דס זה החרב ²³
נחרבו המלכים ויכו איש את רעהו ועתה לשלל
מואב : ויבאו אל מחנה ישראל ויקמו ישראל ויכו את ²⁴

*Quam
Deus pra-
senti ope,
& quodam
quasi mira-
culo, lar-
gitur.*

מואב וינסו מפניהם ויברכה והכות ארז מואב : ויסו ^{קרי}
והערים יהרסו וכל חלקה טובה שליכו איש אבנו כה
ומלאוה וכל מעין מים יסתמו וכל עין טוב יפילו עד
השאר אבניה בקיר חרשת ויסבו הקלעים ויכוה :
וירא מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אותו ²⁶
שבע מאות איש שלף הרב להבקיע אל מלך אדום
ולא יכלו : ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ²⁷
ויעלהו עלה על החמה ויהי קצף גדול על ישראל

ויסעו מעליו וישבו לארץ : ואשה ^א ^ד

*Cap. IV.
Elisai mi-
racula.
Mulieris
vidua o-
leum miris
incrementis
adauctum.*

אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע הפנת ^{וירא}
לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך
היה ירא את יהוה והנשה בא לקחת את
שני ילדי לו לעבדים : ויאמר אליה אלישע מה ²
אעשה לך הגידי לי מה ישלכי בבית ותאמר אין לי ^{קרי}
לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן : ויאמר לכי ³
שאלי לך כלים מן החוץ מאת כל שכניכי כלים ^{שכניך קרי}
רקים אל תמעטי : ובאת וסגרת הדלת בעדך ובעד ⁴
בניך ויצקת על כל הכלים האלה והמלא תסיעי :
ותלך מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה הם ה
מגשים

גסין
ובני

א
קרי

6 מְגִישִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מִצְקָת : וַיְהִי כַמְּלֵאת הַכֵּלִים ^{מוצקת קרי}
 וַתֹּאמֶר אֶל־בְּנֵה הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד כְּלִי וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
 7 אֵין עוֹד כְּלִי וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמֶן : וַתִּבְאֹ וַתִּגְדַּל אִישׁ הָאֱלֹהִים
 נְשִׂיךְ קרי וַיֹּאמֶר לְכִי מִכְּרִי אֶת־הַשָּׁמֶן וְשַׁלְּמִי אֶת־נְשִׂיכִי וְאֶת־
 8 בְּנִיכִי תַחֲיִי בְּנוֹתָר : וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֵר אֱלִישָׁע <sup>Synamitidi
hostiti sua,
diu sterili,</sup>
 אֶל־שׁוֹנֵם וְשֵׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחְזֹק בּוֹ לֶאֱכֹל־לֶחֶם וַיְהִי
 9 מִדֵּי עֵבֶרוּ יִסַּר שְׂמֵהּ לֶאֱכֹל לֶחֶם : וַתֹּאמֶר אֶל־אִשָּׁה
 הַנְּהַנָּא יְדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קְרוֹשׁ הוּא עֵבֶר עָלֵינוּ
 י תָּמִיד : נַעֲשֶׂה נָא עֲלֵית־קִיר קִטְנָה וְנִשְׂמָלוּ שֵׁם מִמֶּה
 וְשַׁלְּחוּ וְכִסְאוֹ מְנוֹרָה וְהִיא בְּבֹאוֹ אֲלֵינוּ יִסַּר שְׂמֵהּ :
 11 וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּבֵּא שְׂמֵהּ וַיִּסַּר אֶל־הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שְׂמֵהּ :
 12 וַיֹּאמֶר אֶל־גִּיחִזִּי נַעֲרוֹ קְרֵא לְשׁוֹנְמֵי־הַזֹּאת וַיִּקְרָא־
 13 לָהּ וַתַּעֲמֵד לִפְנָיו : וַיֹּאמֶר לוֹ אֲמַרְנָא אֵלֶיהָ הֲנִהּ
 חֲרַדְתָּ אֲלֵינוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה הַזֹּאת מֶה לַעֲשׂוֹת לָךְ
 הִישָׁר לְדַבֵּר לָךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל־שָׂר הַצִּבְּאָ וַתֹּאמֶר
 14 בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנִי יֹשֶׁבֶת : וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר
 15 טו גִּיחִזִּי אֲבָל בֶּן אֵין לָהּ וְאִשָּׁה זָקֵן : וַיֹּאמֶר קְרֵא לָהּ
 16 וַיִּקְרָא לָהּ וַתַּעֲמֵד בַּפֶּתַח : וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הַזֶּה כַּעַת
 אַח קרי חִיָּה אֲתִי חֲבַקְתָּ בֶּן וַתֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים
 17 אֶל־תִּכְזֹב בְּשַׁפְּחָתְךָ : וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן לְמוֹעֵד
 18 הַזֶּה כַּעַת חִיָּה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע : וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד
 19 וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל־אָבִיו אֶל־הַקְּצָרִים : וַיֹּאמֶר אֶל־אָבִיו
 רֵאשִׁי רֵאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל־הַנְּעַר שֵׂאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ :
 כ וַיִּשְׂאֵהוּ וַיִּבְאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל־כַּרְכִּיָּה עַד־הַצְּהָרִים
 21 וַיָּמָת : וַתַּעַל וַתִּשְׁכַּבְהוּ עַל־מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים
 22 וַתִּסְגַּר בַּעֲרוֹ וַתֵּצֵא : וַתִּקְרָא אֶל־אִשָּׁה וַתֹּאמֶר
 שְׁלַחְהֵנָּא לִי אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים וְאֶחָת הָאֲתָנוֹת וְאֶרְוִיצָה
 23 עִדִּי אִשָּׁה אֱלֹהִים וְאִשׁוּבָה : וַיֹּאמֶר מְדוּעַ אֲתִי הִלַּכְתִּי
 אֶח קרי אֵלַי

Polem virilis stirpis promittit.

הולכת קרי

אח קרי

אליו היום לא אחידש ולא שברת ותאמר שלום : ער כאן

24 ותחבש האתון ותאמר אל נערה נהג ולך אל תעצר

לי לרכב כי אם אמרת לך : ותלך ותבא אל איש כה
האלהים אל הר הכרמל ויהי פראות אישה אלהים
אותה מנגדו יאמר אל גיחזי נערו רונה השונמית
הלו : עתה רויץ נא לקראתה ואמר לה השלום לך 26

השלום לאישך השלום לילד ותאמר שלום : ותבא 27

אל איש האלהים אל ההר ותחזק ברגליו ויגש גיחזי

להרפה ויאמר איש האלהים הרפה לה כי נפשה

מררה לה ויהוה העלים ממני ולא הגיד לי : ותאמר 28

השאלתי בן מאת אדני הלא אמרת לי לא תשלה אתי :

ויאמר לגיחזי חגר מתנדך וקח משענתי בידך ולך כי 29

תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תעננו

ושמת משענתי על פני הנער : ותאמר אם הנער חי ל

יהוה וחי נפשך אם אעזבך ויקם וילך אחריה : וגיחזי 31

עבר לפניו וישם ארז המשענת על פני הנער ואין

קול ואין קשב וישב לקראתו ויגדלו לאמר לא הקיץ

הנער : ויבא אלישע הביתה והנה הנער מת משכב 32

על מטתו : ויבא ויסגר הדלת בעד שניהם ויתפלל 33

אל יהוה : ויעל וישכב על הילד וישם פיו על פיו 34

ועיניו על עיניו וכפיו על כפו ויגהר עליו ויחם בשך כפיו קרי

הילד : וישבו וילך בבית אחת הנה ואחרת הנה ויעל לה

ויגהר עליו ויזורר הנער עד שבע פעמים ויפקח

הנער את עיניו : ויקרא אל גיחזי ויאמר קרא אל 36

השנמית הזאת ויקראה ותבא אליו ויאמר שאי בנך :

ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה ותשא ארז 37

בנה ותצא : ואלישע שב הגלגלה והרעב 38

בארץ ובני הנביאים ישבים לפניו ויאמר לנערו שפרת

הסיר

Eandem-
que postea,
prematurā
morte sub-
latam, re-
suscitat 5

Matrique
reddit.

Agrestes,
noxiasque
herbas, in
cibum pa-

*ratas, fa-
lubres red-
dit.*

39 חסיד הגדולה ובשל נזיר לבני הנביאים: ויצא אחר
אלה שדה ללקט ארת וימצא גפן שדה וילקט ממנו
פקעת שדה מלא בנורו ויבא ויפליח אל סיר הנזיר כי
מ לא ידעו: ויצקו לאנשים לאכול ויהי כאכלם מהנזיר
והמה צעקו ויאמרו מות בסיר איש האלהים ולא יכלו
לאכל: 41 ויאמרו וקחו קמח וישלך אל הסיר ויאמר צק

*Paucos pa-
nes in mul-
torum ali-
menta dis-
tribuit.*

42 לעם ויאכלו ולא היה דבר רע בסיר: ואיש
בא מבעל שלשה ויבא לאיש האלהים לחם בכורים
עשרים לחם שערים ווכרמל בצקלנו ויאמר תן לעם
ויאכלו: 43 ויאמר משרתו מה אתן זה לפני מאה איש
ויאמר תן לעם ויאכלו כי כה אמר יהוה אבול והותר:
44 ויתן לפניהם ויאכלו ויתרו בדבר יהוה:

*הפטר
חוריע*

*Cap. V.
Naaman
Syrius*

א ה ונעמן שר צבא מלך ארם היה
איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כרבו גרתי
יהוה תשועה לארם והאיש היה גבור חיל מצרע:
2 וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל גערה קטנה
3 ותרו לפני אשת נעמן: ותאמר אל גברתה אחלי
אדני לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף אתו
4 מצרעתו: ויבא ויגד לאדניו לאמר כזאת וכזאת
ה דברה הנערה אשר מארץ ישראל: ויאמר מלך
ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך
ויקח בידו עשר ככרי כסף וששת אלפים זהב
6 ועשר חליפות כנרים: ויבא הספר אל מלך ישראל
לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך
7 ארת נעמן עבדי ואספרתו מצרעתו: והי בקרא
מלך ישראל את הספר ויקרע בגריו ויאמר האלהים
אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש
מצרעתו כי ארד דעתו וראו כי מתאנה הוא לי:
והי

8 ויהי כשמעו אלישע איש האלהים כירקיע מלך ישראל
 וישלח ארתגוריו וישלח אל המלך לאמר למה
 קרעת בגדיך יבאנא אלי וידע כי ישנביא בישראל :
 9 ויבא נעמן בסוסו וכרכבו ויעמד פתח הבית לאלישע :
 וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלך ורחצת
 11 שבע פעמים בירדן וישב בשרך לך וטהר : ויקצף
 נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא יצא ועמד
 וקרא בשם יהוה אלהיו והניף ידו אל המקום ואסף
 12 המצורע : הלא טוב אבנה ופרפר נהרות דמשק
 מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי ויפן
 וילך בחמה : ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי
 13 דבר גדול הנביא דבר אליך הלוא תעשה ואף כי
 אמר אליך רחץ וטהר : וירד ויטבל בירדן שבע
 פעמים כדבר איש האלהים וישב בשרו כבשר נער
 קטן ויטהר : וישב אל איש האלהים הוא וכל מחנהו טו
 ויבאו ועמד לפניו ויאמר הנהנא ידעת כי אין אלהים
 בכל הארץ כי אסבישראל ועתה קחנא ברכה
 מאת עבדך : ויאמר חי יהוה אשר עמדת לי פניו
 16 אסאקה ויפצרונו לקחת וימאן : ויאמר נעמן ולא
 יתןנא לעבדך משא צמר פרדים אדמה כי לוא
 יעשה עוד עבדך עלה וזבח לאלהים אחרים כי אס
 18 ליהוה : לדבר הזה יסלח יהוה לעבדך בכוא אדני
 בית רמון להשתחור שמרה והוא נשען על ידי
 והשתחוית בית רמן בהשתחוית בית רמן יסלחנא
 19 יהוה לעבדך בדבר הזה : ויאמר לו לך לשלום וילך
 מאתו כבדת ארץ : ויאמר גיחזי נער אלישע כער כאן
 איש האלהים הנה יחשך אדני את נעמן הארמי הזה
 מקחת מידו ארת אשר הביא חי יהוה כי אסרצתי
 אחריו

Ab Elifao

בסוסו קרי

אמנה קרי

Lepra purgatus

Ad Deum convertitur

נא כתיב ולא קרי

Gebazi, Elifae famulus, dum inficio & invito do-

MD

8

*mino, mu-
sus captat*

27 אחריו ולקחת מאתו מאומה: וירדף גיחזי אחרי נעמן

ויראה נעמן רץ אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו

28 ויאמר השלום: ויאמר שלום אדני שליחני לאמר הנה

עתה זה באו אלי שני נערים מהר אפרים מבני

הנביאים תנה נא להם כפר כסף ושתי חלפות בגדים:

29 ויאמר נעמן הואל קח כפרים ויפרץ כו ויצר כפרים

כסף בשני חרטים ושתי חלפות בגדים ויתן אל שני

30 נעריו וישאו לפניו: ויבא אל העפל ויקח מידו ויפקד

כה בביתו וישלח את האנשים וילכו: והוא בא ויעמד אל

31 אדניו ויאמר אליו אלישע מאן גיחזי ויאמר לא הלקך

32 עבדך אנה ואנה: ויאמר אליו לא לבי הלקך כאשר

הפקד איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת ארתי

הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר

33 ועבדים ושפחות: וצרעת נעמן תרפק בקר ובזרעה

א ן לעולם ויצא מלפניו מצרע בשלג: ויאמרו

בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו

34 ישבים שם לפניך צר ממנו: נלכה נא ער הירדן

ונקחה משם איש קורה אחרת ונעשה לנו שם מקום

35 לשבת שם ויאמר לכו: ויאמר האחד הואל נא ולקך

36 את עבדך ויאמר אני אלך: וילך אתם ויבאו הירדנה

ה ויגזרו העצים: ויהי האחד מפיל הקורה ואת הברזל

נפל אל המים ויצעק ויאמר אהה אדני והוא שאול:

37 ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו ארתי המקום

38 ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הברזל: ויאמר הרם לך

וישלח ידו ויקחהו:

39 ומלך ארם היה נלחם בישראל ויועץ אל עבדיו לאמר

40 אל מקום פלני אלמני תחנתי: וישלח איש האלהים אל

מלך ישראל לאמר השמר מעבר המקום הזה כי שם

ארם

*Ipsē leprā
punitur.
Cap. VI.
Elisaeus se-
curim, in
flumine
submersam,
in summas
aquis re-
vocat, &
enatare fa-
cit.*

*Insidias Re-
gis Syri,
cunctaque
belli confi-
lia detegit.*

ארם נחתים: וישלח מלך ישראל אל המקום אשר
 אמר לו אישה אלהים והזהירה ונשמר שם לא אחת
 ולא שתים: ויסער לב מלך ארם על הדבר הזה
 ויקרא אל עבדיו ואמר אליהם הלוא תגידו לי מי
 משלנו אל מלך ישראל: ויאמר אחד מעבדיו לוא
 אדני המלך כי אל ישע הנביא אשר בישראל יגיד
 למלך ישראל את הדברים אשר תדבר בחרר
 משבבך: ויאמר לבווראו איכה הוא ואשלח ואקחהו
 ויגד לו לאמר הנה בדתן: וישלח שמה סוסים ורכב
 וחיל כבד וכבאו לילה ויקפו על העיר: וישכם משרת
 אישה אלהים לקום ויצא והנה חיל סובב את העיר
 וסוסים ורכב ואמר נערו אליו אהה אדני איכה נעשה:
 ויאמר אל תירא כי תביס אשר אתנו מאשר אותם:
 ויתפלל אל ישע ויאמר יהוה פקח נא את עיני ויראה
 ויפקח יהוה את עיני הנער וירא והנה ההר מלא
 סוסים ורכב אש סביבת אל ישע: וירדו אליו ויתפלל
 אל ישע אל יהוה ויאמר הן נא את הגוי הזה בסנורים
 וכס בסנורים כדבר אל ישע: ויאמר אלהים אל ישע
 לא זה הדרך ולא זה העיר לכו אחרי ואוליכה אתכם
 אלהה איש אשר תבקשון וילך אותם שמרונה: ויהי כ
 כבאם שמרון ויאמר אל ישע יהוה פקח את עיני אלה
 ויראו ויפקח יהוה את עיניהם ויראו והנה בתוך
 שמרון: ויאמר מלך ישראל אל אל ישע בראתו
 אותם האכה אכה אבי: ויאמר לא תכה
 האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מכה שים
 להם ומים לפניהם ויאכלו וישתו וילכו אל
 אדניהם: ויכרה להם כרה גדולה ויאכלו וישתו
 וישלחם וילכו אל אדניהם ולא יספו עוד גדודי ארם
 לבוא

והוהו קרי
 איכו קרי
 Syrorum
 exercitum,
 qui ad ca-
 piendum
 eum Do-
 thanem
 venerat,
 eludit, at-
 que ceco-
 rum instar
 quacun-
 que
 circumma-
 cit, tan-
 demque
 Samariam
 perducit

דכיו קר

ויש

לכוא בארץ ישראל:

*Obsessa
deinde Sa-
maria,
25 Quum
prodigiosa
fame oppi-
dani urge-
rentur ita
ut ad veti-
tos, imo
humanos
cibos jam
devenire-
tur.*

24 ויהי אחר־כן ויקבץ בן־הרד מלך־ארם את־כל
 כה מתנהו ויעלו צר על־שמרון: ויהי רעב גדול בשמרון
 והנה צרים עליה עד היות ראש־חמור בשמנים כסף
 ורבע־הקב חריונים בחמשה כסף: ויהי מלך־ישראל
 עבר על־החמה ואשה צעקה אליו לאמר הושיעה
 27 אדני המלך: ויאמר אל־ישעיהוה מאין אושיעך
 28 המן הגרן או מן־הקב: ויאמר לה המלך מה־לך
 ותאמר האשה הזאת אמרה אלי תני את־כנך
 29 ונאכלנו היום ואת־בני נאכל מחר: ונבשל את־בני
 ונאכלהו ויאמר אליה ביום האחר תני את־כנך
 ל ונאכלנו ותחבא את־בנה: ויהי כשמע המלך את־
 דברי האשה ויקרע את־בגדיו והוא עבר על־החמה
 31 וירא העסו והנה השק על־בשרו מבית: ויאמר כה
 יעשה לי אלהים וכה יוסף אם יעמר ראש אלישע
 32 בן־שפט עליו־היום: ואלישע ישב בביתו והזקנים
 יושבים אתו וישלח איש מלפניו בטרם יבא המלאך
 33 אליו והוא אמר אל הזקנים הראיתם כר שלח־בן־
 המרצח הזה להסיר את־ראשי ראו! כבא המלאך
 סגרו הדלת ולחצתם אתו בדלת הלוא קול רגלי
 אליו ויאמר הנה זאת הרעה מאת יהוה מה־אוהיל
 ליהוה עור:

*Cap. VII.
Elifans
rerum
omnium co-
piam, fu-
gatis hosti-
bus, in
proximum
diem pra-
dicat.*

א ויאמר אלישע שמעו דבר יהוה כה אמר יהוה בעת
 מחר סאה סלת בשקל וסאתים שערים בשקל בשער
 שמרון: ויען השליש אשר למלך נשען על־ידו את־
 איש האלהים ויאמר הנה יהוה עשה ארבות בשמים
 היהיה הדבר הזה ויאמר הנכה ראה בעיניך ומשם
 יח א si לא

לא תאכל :

3 הפטרה
מצורע

וארבעה אנשים היו מצרעים פתח השער ויאמרו
איש אל רעהו מה אנחנו יושבים פה עד

Leprosi
quidam

מתנו : אם אמרנו נבוא העיר והרעב בעיר

ומתנו שם ואם ישכנו פה ומתנו ועתה לנו

ונפלה אל מחנה ארם אם יחינו נחיה ואם ימיתנו

ומתנו : ויקמו בנשף לבוא אל מחנה ארם ויבאו עד ה

קצה מחנה ארם והנה אין שם איש : וארני השמיע

Excitato
divinitus

את מחנה ארם קול רכב וקול סוס קול חיל גדול

strepitu

ויאמרו איש אל אחיו הנה שכר עלינו מלך ישראל

immissoque

את מלכי החתים ואת מלכי מצרים לבוא עלינו :

terrore, Sy-
ros in fu-
gam attos

ויקומו וינוסו בנשף ויעזבו את אהליהם ואת סוסיהם

ואת חמריהם המחנה כאשר היא וינסו אל נפשם :

ויבאו המצרעים האלה עד קצה המחנה ויבאו אל

אהל אחר ויאכלו וישתו וישאו משם כסף וזהב ובגדים

וילכו ויטמנו וישבו ויבאו אל אהל אחר וישאו משם

וילכו ויטמנו : ויאמרו איש אל רעהו לא כן אנחנו

עשים היום הזה יוס בשרה הוא ואנחנו מחשים וחכינו

עד אור הבקר ומצאנו עון ועתה לבונו נבא והנגידה בית

המלך : ויבאו ויקראו אל שער העיר ויגידו להם לאמר

Relictaque
ab ipsis ca-

באנו אל מחנה ארם והנה אין שם איש וקול אדם כי

stra, omnis

אם הסוס אסור והחמור אסור ואהלים כאשר המה :

opulencia
plena, in

ויקרא השערים ויגידו בית המלך פנימה : ויקם המלך

urbe resun-
ciant.

לילה ויאמר אל עבדיו אנידה נבא לכם את אשר

עשו לנו ארם ידעו כי רעבים אנחנו ויצאו מן המחנה

להחכה בהשרה לאמר כי יצאו מן העיר ונתפשם

בשרה קרי

חיים ואל העיר נבא : ויען אחר מעבדיו ויאמר ויקחו

נבא חמשה מן הסוסים הנשארים אשר נשארו בה

הנס

הסוף ק
4
מ
כחפוס
6
7
8
9
ק
א
אח
3
4
ה

הַנֶּסֶם כְּכֹל הַחֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ בָּהֶם הַנֶּסֶם כְּכֹל-

14 הַחֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר תִּמְוֹן שְׁלַחַה וְנִרְאָה : וַיִּקְחוּ שְׁנֵי

רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרָי מַחְנֵה אָרֶם לֵאמֹר

טו לְכוּרְאוּ: וַיִּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד הַיַּרְדֵּן וְהָנָה כָּל הַדֶּרֶךְ

כַּחֲפֹזִים מִלֵּאחַר בְּגָדִים וְכָלִים אֲשֶׁר הִשְׁלִיכוּ אָרֶם בְּהַחְפֹּזִים

16 וַיִּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיִּגְדּוּ לַמֶּלֶךְ: וַיֵּצֵא הָעָם וַיִּבְזּוּ אֶת

מַחְנֵה אָרֶם וַיְהִי סֵאֵה סֵלֶת בְּשֶׁקֶל וּסְאֵתִים שְׁעָרִים

17 בְּשֶׁקֶל כְּדַבְרֵי הוֹה: וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר

נִשְׁעַן עַל יְדוֹ עַל הַשֶּׁעַר וַיִּרְמְסוּהוּ הָעָם בְּשֶׁעַר וַיִּמָּת

18 כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרֹדֶת הַמֶּלֶךְ:

וַיְהִי כְּדַבְרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר

19 סְאֵתִים שְׁעָרִים בְּשֶׁקֶל וּסֵאֵה סֵלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כַּעֲתָ

וַיֹּאמֶר וְהָנָה יְהוֹה עֲשֵׂה אֲרָבוֹת בַּשָּׁמַיִם הִיְהִי כְּדַבְרֵי

כִּי הוֹה וַיֹּאמֶר הַנֶּךְ רָאָה בְּעֵינַי וּמִשֶּׁם לֹא תֹאכַל: וַיְהִי

לֹא כִּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בְּשֶׁעַר וַיִּמָּת:

ח וְאֵלֵי שֶׁעַר דִּבֶּר אֶל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הָחִיָּה אֶת בְּנָהּ

אֵלֵי קָרִי לֵאמֹר קוּמוּ לְכִי אֲתִי וּבִיתְךָ וּגְוֹרֵי בְּאֲשֶׁר תִּגּוּרֵי כִי קָרָא

2 יהוה לרַעַב וּגְסָמֵי אֶל הָאָרֶץ שֶׁבַע שָׁנִים: וְתִקֶּם

הָאִשָּׁה וְתַעֲשֶׂה כְּדַבְרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים וְתִלְךְ הַיָּא וּבִירְתָּהּ

3 וְתִגַּר בְּאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים: וַיְהִי מִקְצֵה שֶׁבַע

שָׁנִים וְתִשָּׁב הָאִשָּׁה מֵאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְתָצֵא לְצַעֲקָ אֶל-

4 הַמֶּלֶךְ אֶל בֵּיתָהּ וְאֶל שָׂדֶה: וְהַמֶּלֶךְ מִדְּבַר אֶל-

גַּחְזִי נִעַר אִישׁ הָאֱלֹהִים לֵאמֹר סִפְרָה נִמְאָ לִי אֶת כָּל-

הַגְּדֻלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלֵי שֶׁעַ: וַיְהִי הוּא מִסְפֵּר לַמֶּלֶךְ

אֶת אֲשֶׁר הָחִיָּה אֶת הַמֵּת וְהָנָה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הָחִירָה

אֶת בְּנָהּ צַעֲקָת אֶל הַמֶּלֶךְ עַל בֵּיתָהּ וְעַל שָׂדֶה וַיֹּאמֶר

גַּחְזִי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ זָאֵר הָאִשָּׁה וְזֶה בְּנָהּ אֲשֶׁר הָחִירָה

יח ב 2 sf אלישע

Ita vaticinio Elifas fides fit; oppresso etiam, quod futurum addiderat, in turbam quodam militum Tribuno, qui dictis Propheta fidem non habuerat.

Cap. VIII. Elifas Synanimitidi.

Post septem annorum famem, in terram suam rediit, agros, omneque peculium postliminio restitui favore Regis impetrat.

אלישע: וישאל המלך לאשר הוּתְּסַפֵּר לוֹ ויִתְּן לָהּ 6
הַמֶּלֶךְ סוּרִים אַחֵר לֵאמֹר הֲשִׁיב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְהוֹאֵת
כָּל תְּבוּאֹת הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עֹזְבָה אֶת הָאָרֶץ וְעַד עַתָּה: לא מפיקה

ויבא אלישע דמשק ובן הדרך מלך 7
אֲרָם חָלָה וַיִּגְדֵּל לוֹ לֵאמֹר בֹּא אִישׁ הָאֱלֹהִים עֲדֵהנָּה: Mortem
Benhada'
do. & re-
gnum Ha-
saëli pra-
nunciat.

ויאמר המלך אל חזהאל קח בידך מנחה ולך 8
לקראת איש האלהים ודרשת את יהוה מאורתו

לאמר האחיה מחלי זה: וילך חזאל לקראתו 9
ויקח מנחה בידו וכל טוב דמשק משא ארבעים
גמל ויבא ויעמד לפניו ויאמר בנה בן הדרך מלך

אֲרָם שְׁלַחנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הָאֶחִיָּה מַחְלֵי זֶה: 10
ויאמר אליו אלישע לך אמר לא חיה תחיה והראני י לו קרי

יהוה כי מות ימות: ויעמד את פניו וישם עד בשוויבך 11
איש האלהים: ויאמר חזאל מדוע ארני בכך ויאמח 12

כי ידעתי זאת אשר תעשה לבני ישראל רעה 13
מבצריהם תשלה באש ובחריהם כחריב רתהרן

ועל ליהם תרששו והרתיהם תבקע: ויאמר חזהאל 14
כי מה עבדך הכלב כי יעשה הדבר הגדול הזה

ויאמר אלישע הראני יהוה אתך מלך על ארם: וילך 15
מאת אלישע ויבא אל אדניו ויאמר לו מה אמר לך

אלישע ויאמר אמר לי חיה תחיה: ויהי ממחרת ויקח 16
המכבר ויטבל במים ויפרש על פניו וימת וימלך

חזהאל תחתיו: ובשנת חמש ליורם 17
בן אחאב מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה מלך

יהורם בן יהושפט מלך יהודה: בן שלשים ושתים 18
שנה היה במלכו ושמונה שנה מלך בירושלם: וילך 19

בדרך מלכי ישראל כאשר עשו בית אחאב כי ברת 20
אחאב היתה לו לאשה ויעש הרע בעיני יהוה: ולא

Foram Fosaphato in regno Juda succedens ducta Achabi Regis filia, à paterna pietate degeneras.

אבה

Ergo, ulto-
re perfidia
istius Deo,
populi ple-
rique ab eo
deficiunt;

אבה יהודה להשחית את יהודה למען דוד עבדו
כ כאשר אמר לו לתת לו ניר לבניו כל הימים: בימיו
פשע אדום מתחת ידי יהודה ומלכו עליהם מלך:
21 ויעבר יורם צעירה וכל הרכב עמו ויהי הוא קס לילה
ויכה את אדום הפכיב אליו ואת שרי הרכב וינס
22 העם לאהליו: ויפשע אדום מתחת ידי יהודה עד היום
23 הוזה אז תפשע לבנה בערת ההיא: ויתר דברי יורם
וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
24 למלכי יהודה: וישכב יורם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו
בעיר דוד וימלך אחזיהו בנו תחתיו:

Eique suc-
cedit Acha-
zia, ex pa-
ternâ ma-
ternâque
disciplinâ
Rex pariter
impius, &
uno tan-
tum anno
regnum
tenet.

כה בשנת שתים עשרה שנה ליורם בן אחאב
26 מלך ישראל מלך אחזיהו בן יהורם מלך יהודה: בן
עשרים ושתים שנה אחזיהו במלכו ושנה אחת מלך
בירושלם ושם אמו ערתיהו בת עמרי מלך ישראל:
27 וילך בדרך בית אחאב ויעשה הרע בעיני יהוה כבית
28 אחאב כי חתן בית אחאב הוא: וילך את יורם בן
אחאב למלחמה עם חזאל מלך ארם ברמת גלעד
29 ויכו ארמים את יורם: וישב יורם המלך להתרפא
בירעאל מן המכים אשר יכהו ארמים ברמה בהלחמו
את חזאל מלך ארם ואחזיהו בן יהורם מלך יהודה
ירד לראות את יורם בן אחאב בירעאל כי חלה
והוא:

Socium
sepe prabet
regi Israë-
lis, contra
Syros bel-
lum geren-
ti; eumque
ex vulne-
ribus labo-
rantem in-
visit.

ט א הנביאים ויאמר לו חנן מתניך וקח פך השמן הזה
2 בדרך וילך רמת גלעד: ובאת שמה וראה שם יהוא
בן יהושפט בן נמשי ובאת ורהקמתו מתוך אחיו
3 והביאת אתו חדר בחדר: ולקחת פך השמן ויצקת
על ראשו ואמרת כה אמר יהוה משחתך למלך אל-
4 ישראל ופתחת הדלת ונסתה ולא תחפה: וילך

Cap. IX.
Fehu à
juvene quo-
dam, disci-
pulo Pro-
phetarum,
Elisai jussu,
in Regem
Samaria

יה 3 sf הנער

הנער הנער הנביא רמת גלעד: ויבאוהנה שרי החיל ה
 ישיבים ויאמר דבך לאלה השר ויאמר יהוא אל מי
 מכלנו ויאמר אליך השר: ויקם ויבא הביתה ויצק
 השמן אל ראשו ויאמר לו כה אמר יהוה אלהי
 ישראל משחתיך למלך אל עם יהוה אל ישראל:
 והכיתה ארת בית אחאב ארנך ונקמתי דמי עבדי
 הנביאים ודמי כל עבדי יהוה מיד איזבל: ואבר כל
 בית אחאב והכרתי לאחאב משתי בקיר ועצור ועזוב
 בישראל: ונתתי את בית אחאב כבית רבעס בן נבט
 וכבית בעשא בן אחיה: ואת איזבל יאכלו הכלבים
 בחלק יזרעאל ואין קבר ויפתח הדלת וינס: ויהוא
 יצא אל עבדי אדניו ויאמר לו השלום מדוע בא
 המשגע הזה אליך ויאמר אליהם אתם ידעתם את
 האיש ואת שיהו: ויאמרו שקר הגד נבא לנו ויאמר
 כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר יהוה משחתיך
 למלך אל ישראל: וימהרו ויקחו איש בגדו וישמו
 תחתיו אל גרם המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך
 יהוא: ויתקשר יהוא בן יהושפט בן נמשי אל יורם
 ויורם היה שמר ברמת גלעד הוא וכל ישראל מפני
 חזאל מלך ארם: וישב יהורם המלך להתרפא
 ביזרעאל מן המכים אשר יכהו ארמים בהלחמו את
 חזאל מלך ארם ויאמר יהוא אם ישנפשכם אל צא
 פליט מן העיר ללכת לגיד ביזרעאל: וירכב יהוא וילך
 יזרעאלה כייורם שכב שמה ואחזיה מלך יהודה ירד
 לראות את יורם: והצפה עמד על המגדל ביזרעאל
 וירא את שפעת יהוא בבאו ויאמר שפעת אני ראה
 ויאמר יהורם קח רכב ושלח לקראתם ויאמר
 השלום: וילך רכב הסוס לקראתו ויאמר כה אמר
 המלך

consecra-
tus.

Ad Achabi
stirpem fun-
ditus de-
lendam.

Rex à cate-
ris ducibus
universo-
que exerci-
tu consalu-
tatur.

Inde Fize-
helem in-
festo agmi-
ne conten-
dit.

16 להניד
קרי

מלכים ב ט 9. CAP.

המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל
אחרי ויגד הצפה לאמר בא עליהם ולא
שב: וישלח רכב סוס שני ויבא אליהם ויאמר כה אמר
המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל
כ אחרי: ויגד הצפה לאמר בא עליהם ולא שב
21 והמנהג כמנהג הוא בן נמשי כי בשגעון ינהג: ויאמר
יהורם אסרו ויאסרו רכבו ויצא יהורם מלך ישראל
ואחזיהו מלך יהודה איש ברכבו ויצאו לקראת יהוא
22 וימצאהו בחלקת נבות הזרעאלי: ויהי כראות יהורם
את יהוא ויאמר השלום יהוא ויאמר מה השלום עד
23 זנוני איזבל אמך וכשפיה הרבים: ויהפך יהורם ידיו
24 וינס ויאמר אל אחזיהו מרמה אחזיהו: ויהוא מלא ידו
בקשת ויך את יהורם בין זרעיו ויצא החצי מלבו ויכרע
כה ברכבו: ויאמר אל בדקר שלשה שא השלכהו בחלקת
שדה נבות הזרעאלי כי זכר אני ואתה את רכבים
צמדים אחרי אחאב אביו ויהוה נשא עליו את המשא
26 הזה: אם לא את דמי נבות ואת דמי בניו ראיתי
אמש נאם יהוה ושלמתי לך בחלקה הזאת נאם
יהוה ועתה שם השלכהו בחלקה כדבר יהוה:
27 ואחזיהו מלך יהודה ראה וינס דרך בית חגן וירדף
אחריו יהוא ויאמר גם אתו הכהו אל המרכבה
במעלה גור אשר את יבלעם וינס מגדו וימת
28 שם: וירכבו אתו עבדיו ירושלמה ויקברו אותו
בקברתו עם אבתיו בעיר דוד:
29 ובשנת אחת עשרה שנה ליוזם בן אחאב
ל מלך אחזיהו על יהודה: ויבוא יהוא זרעאלה ואיזבל
שמעה ותשם בפוך עיניה ותישב את ראשה ותשקף
31 בעד החלון: ויהוא בא בשער ותאמר השלום זמרי
יה ד 4 ס 4 הרג

Et For-
mum, Sa-
maria Re-
gem.

שלסו קרי

Simulque
Achaziam,
sibi obviam
proceden-
tes, inter-
fecit.

Fezabelem
de fenestrâ,
unde specta-
bat, preci-
pitari ju-
bet.

הרג אדניו: וישא פניו אל החלון ויאמר מי אתי מי 32

וישקפו אליו שנים שלשה סריסים: ויאמר שמטוהו 33

וישמטוהו ומדמה אל הקיר ואל הסוסים וירמסנה:

ויבאו ויאכלו וישתו ויאמר פקדו נא את הארוה הזאת 34

וקברוה פי בת מלך היא: וילכו לקברה ולא מצאו לה 35

בה כי אם הנלגלת והרגלים וכפות הידים: וישבו 36

ויגדו לו ויאמר דבר יהוה הוא אשר דבר ביד עבדו

אליהו התשבי לאמר בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים

את בשר איזבל: והית נבלת איזבל כדמן על פני 37

השדה בחלק יזרעאל אשר לא אמרו זאת איזבל:

ולאחאב שבעים בניו בשמרון ויכתב יהוא 9

ספרים וישלח שמרון אל שרי יזרעאל הזקנים ואל-

האמנים אחאב לאמר: ועתה כבא הספר הזה אליכם 2

ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב והסוסים ועיר מבצר

והנשק: וראיתם הטוב והישר מבני אדניכם ושמתם 3

על כפא אביו והלחמו על בית אדניכם: ויראו מאד 4

מאד ויאמרו הנה שני המלכים לא עמדו לפני ואיך

נעמד אנחנו: וישלח אשר על הבית ואשר על ה-

דעיר והזקנים והאמנים אל יהוא: לאמר עבדך

אנחנו וכל אשר האמר אלינו נעשה לא נמלך איש

הטוב בעיניך עשה: ויכתב אליהם ספר ושנית לאמר 6

אם לי אתם ולקלי אתם שמעים קחו את ראשי אנשי

בני אדניכם ובאו אלי כעת מחר יזרעאלה ובני המלך

שבעים איש את גדלי העיר מגדלים אותם: והי כבא 7

הספר אליהם ויקחו את בני המלך וישחטו שבעים

איש וישמו את ראשיהם בדודים וישלחו אליו

יזרעאלה: ויבא המלאך ויגדלו לאמר הביאו ראשי 8

בני המלך ויאמר שימו אתם שני צברים פתח השער

עד

Atque ea quidem à canibus (ut Elias prædixerat) devorata est.

Cap. X. Fehu, ut consummaret divinam ultionem in Achabi familiam, omnes ejus filios jugulari jubet.

9 עַד הַבֶּקֶר : וַיְהִי בִבְקֹרֹי צֹא וַיַּעֲמֵד וַיֹּאמֶר אֶל-כָּל-
 הָעַם צְדָקִים אַתֶּם הַנִּה אֲנִי קִשְׁרָתִי עַל-אֲדָנִי וְאַהֲרָנָהוּ
 י וּמִי הִכָּה אֶת-כָּל-אֱלֹהֵי : דַּעוּ אִפּוּא כִּי לֹא יִפֹּל מִדְּבַר
 יְהוָה אֲרֻצָּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עַל-בֵּית אַחְזָב וַיְהוּה
 11 עֲשֵׂה אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו אֱלֹהֵינוּ : וַיְהִי הוּא אֵת
 כָּל-הַנְּשֹׂאִים לְבֵית-אַחְזָב בְּיַד עֲבָדָיו וְכָל-גְּדֹלָיו
 12 וּמִדַּעֵיו וּכְהֵנּוּ עַד-בֵּלְתֵי הַשָּׂאִיר לּוֹ שָׂרִיד : וַיִּקְסוּ וַיִּבְּאוּ
 13 וַיֵּלֶךְ שֹׁמְרוֹן הוּא בֵּית עֶקֶד הָרַעִים בְּדַרְךָ : וַיְהוּא מֵצֵא
 אֶת-אֲחֵי אַחֲזָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ
 אֲחֵי אַחֲזָהוּ אֲנַחְנוּ וְנָרַד לְשֵׁלֹם בְּנֵי-הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי
 14 הַנְּבִירָה : וַיֹּאמֶר תִּפְשׂוּם חַיִּים וַיִּתְּפוּשׂוּם חַיִּים וַיִּשְׁחָטוּם
 אֶל-פֹּדֶר בֵּית עֶקֶד אַרְבַּעַיִם וּשְׁנַיִם אִישׁ וְלֹא-הָשְׂאִיר
 15 אִישׁ מֵהֶם : וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצֵא אֶת-
 יְהוֹנָדָב בֶּן-דָּכָב לְקִרְיָתוֹ וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲיִשׁ
 אֵת לְבַבְךָ יִשְׂרָאֵל כִּי לְבַבִּי עִם לְבַבְךָ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָב
 יֵשׁ וַיֵּשׂ תְּנֶה אֶת-יָדְךָ וַיִּתֵּן יָדוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֵלָיו אֶל-
 16 הַמֶּרְכָּבָה : וַיֹּאמֶר לָכֵה אֶת-וִירָאֵה בְּקִנְיָתִי לַיהוָה
 17 וַיִּרְכְּבוּ אֹתוֹ בְּרִכְבּוֹ : וַיָּבֹאוּ שֹׁמְרוֹן וַיִּךְ אֶת-כָּל-
 הַנְּשֹׂאִים לְאַחְזָב בְּשֹׁמְרוֹן עַד-הַשְּׂמָדוֹ כַּדְּבַר יְהוָה
 18 אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל-אֱלֹהֵינוּ : וַיִּקְבֹּץ יְהוּא אֶת-כָּל-
 הָעַם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַחְזָב עֲבַד אֶת-הַבַּעַל מֵעַתָּה יְהוּא
 19 יַעֲבֹדְנוּ הַרְבֵּה : וְעַתָּה כָּל-נְבִיאֵי הַבַּעַל כָּל-עֲבָדָיו
 וְכָל-כְּהֵנֵי קִרְיָתוֹ אֵלֵי אִישׁ אֶל-יִפְקֹד כִּי זִבְחַ גְּדֹל לִי
 לְבַעַל כָּל אֲשֶׁר יִפְקֹד לֹא יִחִיהַ וַיְהוּי עֲשֵׂה בְעַקְבָּה
 כ לְמַעַן הָאֲבִיד אֶת-עֲבָדֵי הַבַּעַל : וַיֹּאמֶר יְהוּא קִדְשׁוּ
 21 עֲצֵרָה לְבַעַל וַיִּקְרְאוּ : וַיִּשְׁלַח יְהוּא בְּכָל-יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ
 כָּל-עֲבָדֵי הַבַּעַל וְלֹא-נִשְׂאָר אִישׁ אֲשֶׁר לֹא-בָא וַיָּבֹאוּ
 22 בֵּית הַבַּעַל וַיִּמְלֵא בֵּית הַבַּעַל פֶּה לִפֶּה : וַיֹּאמֶר לְאִשְׁרָל
 עַל

*Deinde A-
 chazias Re-
 gis Juda
 agnatos
 consangui-
 neosque tol-
 lit.*

*Sacerdotes
 Baalis, ac
 pseudopro-
 phetas, per
 solemnem sa-
 crificii si-
 mulatio-
 nem, in
 ipso Baalis
 fano ad-
 unum
 omnes ma-
 ctari iubet.*

על המלחה הוצא לבוש לכל עבדי הבעל ויצא להם
 המלבוש: ויבא יהוא ויהונדב בן רכב בית הבעל
 23 ויאמר לעבדי הבעל חפשו וראו פן ישפה עמכם
 מעבדי יהוה כי אם עבדי הבעל לבדם: ויבאו לעשות
 24 זבחים ועלות ויהוא שם לו בחוץ שמנים איש ויאמר
 האיש אשר ימלט מן האנשים אשר אני מביא על-
 ידיכם נפשו תחת נפשו: ויהי ככלתו ילעשות העלה כה
 ויאמר יהוא לרצים ולשלישים באו הכוס איש אל יצא
 ויכוס לפי חרב וישלכו הרצים והשלישים וילכו ער-
 26 עיר בית הבעל: ויצאו ארת מצבות בית הבעל
 27 וישרפוה: ויתצו את מצבת הבעל ויתצו את בית
 28 הבעל וישימהו למחראות עד היום: וישמר יהוא
 29 את הבעל מִישראל: רק חטאי ירבעם כן נבט
 אשר החטיא ארת ישראל לא סר יהוא מאחריהם
 עגלי הוזהב אשר בית אל ואשר ברן:

למוצאות קרי

ויאמר יהוה אל יהוא יען אשר ל
 הטיבת לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית
 ל בית אחאב בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל:
 31 ויהוא לא שמר ללכת בתורת יהוה אלהי ישראל
 ככל לבבו לא סר מעל חטאות ירבעם אשר החטיא
 32 את ישראל: בימים ההם החל יהוה לקצות בישראל
 33 ויבם חזאל בכל גבול ישראל: מן הירדן מזרח
 השמש את כל ארץ הגלעד הגדי והראובני והמנשי
 34 מערער אשר על נחל ארנן והגלעד והבשן: ויתר
 דברי יהוא וכל אשר עשה וכל גבורתו הלא הם
 כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:
 וישכב יהוא עם אבתו ויקברו ארתו בשמדון לה
 36 וימלך יהואחז בנו רחמיו: והימים אשר

Hisco rebus
 gestis, Deus
 ipsius po-
 steros in
 quartam
 usque aetate
 regali
 in solio con-
 fessuros pol-
 licetur.
 31 Ipse ta-
 men à recto
 Dei cultu
 defleat.
 32 Igitur
 Deus ipsum
 Hasaëli Sy-
 rorum Regi
 castigan-
 dum per-
 mittit.
 35 Moritur.

מלך

מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים־וְשִׁמְנָה שָׁנָה
בְּשִׁמְרוֹן :

Cap. XI.
Athalia,
Achazia
mater, post
mortem fi-
lii, stirpe
regia inter-
fecta, re-
gnum in-
vadit.

Ceterum
septimo an-
no fojada
pontifex,
foam A-
chazia fi-
lium, uxo-
ris opera a
cade serva-
tum, atque
in templo
ipso altum
educatum-
que, in con-
spectum po-
puli produ-
cit, insigni-
tumque
diademate
Regem ap-
pellat.

אֵרִיא וְעַתְלִיָּה אִם אַחֲזִיהוּ וְרֵאתָה כִּי מִתְּבַנֶּה וְתִקְסוּ וְתֵאָבֵד
 2 אֵת כָּל־זֶרַע הַמַּמְלָכָה : וְתִקַּח יְהוֹשֶׁבֶת הַמֶּלֶךְ־
 יוֹרָם אַחֲוֹת אַחֲזִיהוּ אֶת־יְוָאֵשֶׁבֶן אַחֲזִיהוּ וְתִגְנֹב אֹתוֹ
 מִתּוֹךְ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַמְּמוֹתִים אֹתוֹ וְאֶת־מִנְקָתוֹ בַּחֲדָר
 הַמְּטוֹרֹת וַיִּסְתְּרוּ אֹתוֹ מִפְּנֵי עַתְלִיָּהוּ וְלֹא הוֹמַרְתָּ :
 3 וַיְהִי אֵתָהּ בֵּית יְהוָה מִתְּחִבָּא שֵׁשׁ שָׁנִים וְעַתְלִיָּה מַלְכַת
 4 עַל־הָאָרֶץ : וּבִשְׁנַת הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח
 ק הַמַּאֲוֹחַ יְהוֹיָדָע וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמְּאֹוֹת לְכַרְי וְלִרְצִים וַיָּבֵא
 אֹתָם אֵלָיו בֵּית יְהוָה וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁבַּע אֹתָם
 הַבַּיִת יְהוָה וַיֵּרָא אֹתָם אֶת־בֶּן הַמֶּלֶךְ : וַיִּצְוֶם לֵאמֹר
 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן הַשְּׁלֹשִׁית מִכֶּם בְּאֵי הַשֹּׁבֵת
 6 וַיִּשְׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ : וְהַשְּׁלִישִׁית בְּשַׁעַר סוּר
 וְהַשְּׁלִישִׁית בְּשַׁעַר אַחֵר הַרְצִים וַיִּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת
 7 הַבַּיִת מִסָּח : וּשְׁתֵּי הַיָּדוֹת בְּכֶם כָּל־יְצֵאי הַשֹּׁבֵת וַיִּשְׁמְרוּ
 8 אֶת־מִשְׁמֶרֶת בֵּית יְהוָה אֶל הַמֶּלֶךְ : וְהַקִּפְתֶּם עַל־הַמֶּלֶךְ
 סָבִיב אִישׁ וּכְלָיו בִּידוֹ וְהִבֵּא אֶל־הַשְּׂדֵרוֹת יוֹמֵר וְהָיוּ
 9 אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ : וַיַּעֲשׂוּ שָׂרֵי הַמְּאֹוֹת כְּכָל
 קִי אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ אֶת־אֲנָשָׁיו בְּאֵי
 י הַשֹּׁבֵת עִם יְצֵאי הַשֹּׁבֵת וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן : וַיִּתֵּן
 ק הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי הַמְּאֹוֹת אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־הַשְּׁלֹטִים אֲשֶׁר
 11 לַמֶּלֶךְ דָּוִד אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה : וַיַּעֲמְדוּ הַרְצִים אִישׁ
 וּכְלָיו בִּידוֹ מִכַּתֵּף הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד־כַּתֵּף הַבַּיִת
 12 הַשְּׂמָאלִית לְמִזְבֵּחַ וּלְבַיִת עַל־הַמֶּלֶךְ סָבִיב : וַיּוֹצֵא
 אֶת־בֶּן הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַנֶּזֶר וְאֶת־הָעֲרוֹת וַיִּמְלְכוּ
 קמז כ"ג אֹתוֹ וַיִּמְשַׁחְהוּ וַיִּכְוֹר כַּף וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ :

Athalam
interve-

וְתִשְׁמַע עַתְלִיָּה אֶת־קוֹל הַרְצִין הָעָם
וְתִבָּא

14 ותבא אל העם בית יהוה: ותראוהנה המלך עמד על העמוד כמשפט והשרים והחצצרות אל המלך וכל

nientem e templo abripi nec ari que imperat.

עם הארץ שמח ותקע בחצצרות ותקרע עתליה את בגדיה ותקרא קשר קשר: ויצו יהוידע הכהן את שרי

15 המאיות פקדי החיל ויאמר אליהם הוציאו אתה אל המאיות מבית לשררת והבא אחריה המת בחרב כי אמר

16 הכהן אל תומת בית יהוה: וישמו לה ידים ותבוא דרך מבוא הסוסים בית המלך ותומת שם: ויברת

Cultum Dei instaurat, urbem templumque expiat, sublati

17 יהוידע את הברית בין יהוה ובין המלך ובין העם להיות לעם ליהוה ובין המלך ובין העם: ויבאו כל עם הארץ

execrandis sacris, qua Ashalia induxerat.

18 בית הבעל ויתצוהו ארת מזבחתו וארת צלמיו שברו הישב ואת מתן כהן הבעל הרגו לפני המזבחות וישם

קרי

19 הכהן פקדת על בית יהוה: ויקח ארת שרי המאיות ואת הכרי ואת הרצים ואת כל עם הארץ וירידו את

המלך מבית יהוה ויבואו דרך שער הרצים בית המלך וישב על כסא המלכים: וישמח כל עם הארץ כ

והעיר שקטה ואת עתליהו המיתו בחרב בית מלך: המלך קרי בן שבע שנים הואש במלכו: בשנת שבע וב

Cap. XII. Fois initio Regni, vi-

20 יהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע: ויעש יהואש הישר בעיני יהוה

da, sanctissime Republicam administrat.

3 כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן: רק הבמורת לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמורת: ויאמר

5 Templum collectiaria pecunia in-

יהואש אל הכהנים כל כסף הקדשים אשר יבא בית יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה ער

staurat, atque exornat.

6 לב איש להביא בית יהוה: יקחו להם הכהנים איש מאת מכרו והם יחזקו את ברק הבית לכל אשר ימצא שם ברק: ויהי בשנת עשרים

7 ושלש שנה למלך יהואש לא יחזקו הכהנים את ברק הבית

8 הַבַּיִת׃ וַיִּזְרַא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לַיהוּדֵי עֵבֶר וּלְכַהֲנֵי
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְדוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְקִים אֶת־בֵּדֶק הַבַּיִת
 וְעַתָּה אֵל־תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מְכַרְיֶכֶם כִּי־לְבֶדֶק הַבַּיִת
 9 תִּתְּנֶהוּ׃ וַיֵּאתוּ הַכַּהֲנִים לְבַלְתִּי קַחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם
 י וּלְבַלְתִּי חִזַּק אֶת־בֵּדֶק הַבַּיִת׃ וַיִּקַּח יְהוּדֵי עֵבֶר אֲרוֹן
 אֲחֹר וַיִּקְבְּחוּ בְדֹלְתוֹ וַיִּתְּן אֹתוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ בְּיַמִּין כְּבוֹא
 אִישׁ בֵּית יְהוָה וַנִּתְּנוּ שְׁמֵה הַכַּהֲנִים שְׁמֵרֵי הַסֵּף אֶת־
 11 כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתֶם כִּי־רַב
 הַכֶּסֶף בְּאֲרוֹן וַיַּעַל סֵפֶר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיִּצְרוּ
 12 וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה׃ וַנִּתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף
 ידי קרי המספרים קרי הַמִּתְכַּן עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְּקָדִים בֵּית יְהוָה
 וַיִּצְיָאוּהוּ לַחֲרָשֵׁי הָעֵץ וּלְבָנִים הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה׃
 13 וּלְגֹדְרִים וּלְחֻצְבֵי הָאֶבֶן וּלְקִנּוֹת עֵצִים וְאֲכַנֵּי מַחְצֵב
 לְחִזֹּק אֶת־בֵּדֶק בֵּית יְהוָה וְלִכְלֹ אֲשֶׁר יֵצֵא עַל־הַבַּיִת
 14 לְחֻזְקָה׃ אֲךָ לֹא־עָשָׂה בֵּית יְהוָה סִפּוֹת כֶּסֶף מִזְמֹרוֹת
 מִזְרְקוֹת חֻצְרוֹת כָּל־כְּלֵי זָהָב וְכָל־כֶּסֶף מִן־הַכֶּסֶף
 15 הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה׃ כִּי־לַעֲשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֶהוּ וְחִזְקוּ בּוֹ
 16 אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא יִחְשְׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ
 אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יָדָם לַעֲשֵׂי הַמְּלָאכָה כִּי־בְאִמְנָה
 17 הֵם עֹשִׂים׃ כֶּסֶף אֲשֶׁם וְכֶסֶף חֲטָאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה
 ע"כ לְכַהֲנֵי יְהוָה׃

Cum contra Hasaë-
 lem Syro-
 rum Regem
 infeliciter
 bellum ge-
 reret, auro
 omni, tum
 sacro, tum
 profano,
 pacem redi-
 mit.

18 אֲזַיְעֵלָה חֲזָאֵל מֶלֶךְ אַרְסוּ וַיִּלְחַם עֲלֵיָהּ וַיִּלְכְּדָהּ וַיִּשֶׂם
 19 חֲזָאֵל פָּנָיו לְעִלּוֹת עַל־יְרוּשָׁלַם׃ וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־
 יְהוּדָה אֶת־כָּל־הַקְּדָשִׁים אֲשֶׁר הִקְדִּישׁוּ הַשֹּׁפֵט וַיְהוּרֵם
 וַאֲחֻזְיָהוּ אֲבָתֵי מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־קְדָשֵׁי וְאֶת־כָּל־הַזָּהָב
 הַנִּמְצָא בְּאֲצֵרוֹת בֵּית יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְחֲזָאֵל
 כ מֶלֶךְ אַרְסוּ וַיַּעַל מֵעַל יְרוּשָׁלַם׃ וַיִּתֵּר דְּבַר יְהוֹאָשׁ וְכָל־
 אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבַר הַיָּמִים
 לְמַלְכֵי

21 לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיִּקְמוּ עֲבָדָיו וַיִּקְשְׁרוּ וַיִּבְנוּ אֶת יוֹאָשׁ
 22 בֵּית מֶלֶךְ אֱהִיָּדָן סֶלְאוּ וַיִּזְכְּרוּ בֶן שִׁמְעָת וַיְהוֹזְבֵד בֶּן שִׁמְרִי
 עֲבָדָיו הִכְהוּ וַיִּמְרוּ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד
 וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָה בְּנוֹ תַחְתָּיו: בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ יוֹם א
 שְׁנָה לְיוֹאָשׁ בֶּן אֲחִזְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֶּן יְהוֹאָחַז הוּא
 2 עַל יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָיו
 יְהוָה וַיִּלֶךְ אַחֲרֵי חֲטָאֵת יִרְבְּעָם בֶּן נֹבֵט אֲשֶׁר הֲחִטִּיא
 3 אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר מִמֶּנָּה: וַיַּחֲרֹף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
 וַיִּתְּנֵם בְּיַד הוֹאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּבְדֹּד בֶּן הַדְּרָד בֶּן חוֹזַי בְּכָל־
 4 הַיָּמִים: וַיַּחֲלֵי יְהוֹאָחַז אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי יְהוָה
 כִּי רָאָה אֶת־לַחֲץ יִשְׂרָאֵל כִּי־לַחֲץ אֲתָם מֶלֶךְ אֲרָם:
 וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיִּצְאוּ מִתַּחַת יַד אֲרָם וַיָּשׁוּבוּ ה
 6 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּאֲהֲלֵיהֶם כְּתִמּוֹל שֶׁלֹּשׁוֹם: אֲךָ לֹא־סָרוּ
 מִחֲטָאֵת בֵּית יִרְבְּעָם אֲשֶׁר־הֲחִטִּיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהַחֲמִיא ק
 הַלֶּךְ וְגַם הָאֲשֵׁרָה עֲמְדָה בְּשִׁמְרוֹן: כִּי לֹא־הָשְׂאִיר
 לְיְהוֹאָחַז עִם כִּי אִם־חֲמִשִּׁים פְּרָשִׁים וְעֶשְׂרֵה רִכְבִּים
 וְעֶשְׂרֵת אֲלָפִים רִגְלִים כִּי אֲבָדָם מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּשְׁמַם כְּעַפְר
 8 לְדָשׁ: וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יְהוֹאָחַז וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
 הַלְּוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
 יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָחַז עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּשִׁמְרוֹן
 וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בְּנוֹ תַחְתָּיו:
 בְּשָׁנַת שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ י
 יוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחַז עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן שֶׁשׁ עֶשְׂרֵה
 11 שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָיו יְהוָה לֹא־סָר מִכָּל־חֲטָאוֹת
 יִרְבְּעָם בֶּן נֹבֵט אֲשֶׁר־הֲחִטִּיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהַחֲמִיא ק
 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחַם
 12 עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה הֵלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
 דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ עִם־
 13 אֲבֹתָיו

Non multo
 post a suis
 interfectus,
 Amaziam
 filium im-
 perii here-
 dem relin-
 quit.

Cap. XIII.

1 In Israe-
 le, defuncto
 Jehu, re-
 gnat Joa-
 chaz filius,
 in visus
 Deo, dum
 imagines
 Feroboam
 sectatur.

3 Itaque re-
 gnum ejus
 a Syris
 valde atte-
 ritur.

At Joas,
 ipsius filius,
 in regnum
 succedens.

2

אבתיו וירבעם ישב על כסאו ויקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל:

Elisum morientem invisens, ex ejus vaticinatione, tribus praeliis sese Syros superatuum intellexit.

14 ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו וירד אליו יואש מלך ישראל ויבך על פניו ויאמר אבי אבי רכב טו ישראל ופרשיו: ויאמר לו אלישע קשת וחצים 16 ויקח אליו קשת וחצים: ויאמר למלך ישראל הרכב יך על הקשת וירכב ידו וישם אלישע ידיו על ידי המלך: ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר אלישע ירה ויור ויאמר חץ תשועה ליהורה וחץ תשועה בארם והכית את ארם באפק עד כלה: 18 ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך ישראל הך ארצה 19 ויך שלש פעמים ויעמד: ויקצף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או שש פעמים אוהכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם:

Elisa mortuo, dum in ejus sepulchrum mortuus quidam forte conjiceretur, sacrorum officium contactu reviviscit.

כ וימת אלישע ויקברהו ונגדו מואב באו 21 בארץ בא שנה: ויהיה הם יקברים איש והנה ראו את הגרוד וישליכו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויקם על רגליו: 22 וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי 23 יהואחו: ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם 24 ולא השליכם מעל פניו עד עתה: וימת חזאל מלך

Joas prospere contra Syros pugnat, & res amissas recuperat. Cap. XIV. Amazia Jehuda regnum obtinet.

כה ארם וימלך בן הדר בנו תחתיו: וישב יואש בן יהואחו ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחו אביו במלחמה שלש פעמים הכהו א ויך יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים ליואש בן יהואחו מלך ישראל מלך אמציהו בן יואש 2 מלך יהודה: בן עשרים וחמש שנה הירח במלכו עשרים

ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם אמו יהועדין יחור

מירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה רק לא כדוד אביו 3

Pietate in Deum,

ככל אשר עשה יואש אביו עשה: רק הבמות לא סרו 4

עוד העם מזבחים ומקטרים בכמות: ויהי כאשר חזקה ה

Parentem- que juxta insignis, cu- jus eadem, principatu stabilito, in- auctores se- verè ultus est.

הממלכה בידו ויך את עבדיו המכים את המלך אביו:

ואת בני המכים לאהמית ככתוב בספר תורת משה 6

אשר צוה יהוה לאמר לא יומתו אבות על בנים ובנים

לא יומתו על אבות כי אם איש בחטאו ימות: הוא 7 יומת ק

הכה את ארום בני המלח עשרת אלפים ותפש מלח קרי

7 Egregiam ab Edo- mais victo- riam re- portat.

את הסלע במלחמה ויקרא את שמה יקתאל עד

היום הזה: אז שלח אמציה מלאכים 8

8 A Foâ verò Rege Samaria, quem te- merè bello lacefferat.

אל יואש בן יהואח בן יהוא מלך ישראל לאמר

לכה נתראה פנים: וישלח יואש מלך ישראל אל 9

אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח

אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני

לאשרה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את

החוח: הכה הכית את ארום ונשאך לפך הכבר ושבי

בביתך ולמרה תתגרה ברעה ונפלתה אתה ויהודה

עמך: ולא שמע אמציהו ועל יואש מלך ישראל 11

ויתראו פנים הוא ואמציהו מלך יהודה בבית שמש

אשר ליהודה: וינגף יהודה לפני ישראל וינסו איש 12

Amisso ex- ercitu, ca- pitur:

לאהלו: ואת אמציהו מלך יהודה בן יואש בן 13

לאהלו קרי ויבא קרי

אחזיהו תפש יואש מלך ישראל בבית שמש ויבאו

ירושלם ויפרץ בחומת ירושלם בשער אפרים עד

Muri Hie- rofolymo- rum di- ruuntur: templum auro ar- gentoque spoliatur: tandemque

שער הפנה ארבע מאות אמה: ולקח את כל הזהב 14

והכסף ואת כל הכלים הנמצאים בית יהוה ובאוצרות

בית המלך ואת בני התערבותו וישב שמרונה: ויתר 15

דברי יואש אשר עשה וגבורתו ואשר נלחם עם

אמציהו

*obsides da-
re cogitur.*

אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבַרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָשׁ עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר
בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ יִרְבֵּעַם בְּנֹו תַחְתָּיו:

*Ipsa autem
paulo post
necatur a
suis.*

וַיְחִי אֲמַצְיָהוּ בֶן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחֲרֵי
מוֹת יְהוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה: וַיָּתֵר דְּבַרֵי אֲמַצְיָהוּ הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר

*Post Foam
in Samaria
regnum
succedit
ejus filius
Feroboam:
ejus res
gesta.*

דְּבַרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלַם
כַּוְיָנָם לְכִישָׁה וַיִּשְׁלַחוּ אַחֲרָיו לְכִישָׁה וַיִּמְתְּהוּ שָׁם: וַיִּשְׂאוּ
אֹתוֹ עַל הַסּוּסִים וַיִּקְבְּרוּ בִירוּשָׁלַם עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר
דָּוִד: וַיִּקְחוּ כָל עַם יְהוּדָה אֶת עֲזָרְיָהוּ וְהוּא בֶן שֵׁשׁ
עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיִּמְלְכוּ אֹתוֹ תַחַת אֲבִיו אֲמַצְיָהוּ: הוּא
בָּנָה אֶת אֵילָת וַיִּשְׁבֶּה לְיְהוּדָה אַחֲרָי שְׁכַב הַמֶּלֶךְ עִם
אֲבֹתָיו: בְּשָׁנַת חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה

לְאֲמַצְיָהוּ בֶן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יִרְבֵּעַם בֶּן יוֹאָשׁ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן אַרְבַּעִים וְאֶחָת שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל חַטָּאוֹת יִרְבֵּעַם בֶּן נֹבֵט אֲשֶׁר
פָּה חָטְיָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: הוּא הֵשִׁיב אֶת גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
מִלְּבוֹא חֲמַת עַד יַם הָעַרְבָה כְּדִבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו יֹנָה בֶן אֲמִתִּי הַנְּבִיא אֲשֶׁר מִנַּת

הַחֶפֶר: כִּי רָאָה יְהוָה אֶת עֲנֵי יִשְׂרָאֵל מְרַח מְאֹד וְאָפֶס
עֲזָרוּ וְאָפֶס עֲזָבוּ וְאִין עֲזָר לְיִשְׂרָאֵל: וְלֹא דִבְרֵי יְהוָה
לְמַחֹות אֶרֶץ שָׁם יִשְׂרָאֵל מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וַיִּשְׁעֵם בְּיַד
יִרְבֵּעַם בֶּן יוֹאָשׁ: וַיָּתֵר דְּבַרֵי יִרְבֵּעַם וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיִּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחָם וְאֲשֶׁר הֵשִׁיב אֶת דְּמַשֶּׁק וְאֶת
חֲמַת לְיְהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר
דְּבַרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יִרְבֵּעַם עִם
אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְּנֹו תַחְתָּיו:

*Cap. XV.
Azaria,*

בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה
י ט א T לירבעם

1 לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה
 2 מלך יהודה: בן שש עשרה שנה היה במלכו
 3 וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו
 4 יכליהו מירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה ככל
 5 אשר עשה אמציהו אביו: רק הבמות לא סרו
 6 עור העם מזבחים ומקטרים בבמות: וינגע יהוה את
 7 המלך ויהי מצרע עד יום מתו וישב בבית החפשית
 8 ויותם בן המלך על הבית שפט את עם הארץ: ויתר
 9 דברי עזריהו וכל אשר עשה הלא הם כתובים על
 10 ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב עזריה עם
 11 אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד וימלך יותם
 12 בנו תחתיו: בשנת שלשים ושמנה
 13 שנה לעזריהו מלך יהודה מלך זכריהו בן ירבעם על
 14 ישראל בשמרון ששה חדשים: ויעש הרע בעיני יהוה
 15 כאשר עשו אבתיו לא סר מחטאות ירבעם בן נבט
 16 אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו שלם בן יבשי
 17 ויכהו קבל עם וימיתו וימלך תחתיו: ויתר דברי
 18 זכריה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 19 ישראל: הוא דבר יהוה אשר דבר אל יהוא
 20 לאמר בני רביעים ישבו לך על כסא ישראל
 21 ויהי כן:

Amasia filius ac successor

Percutitur lepra.

In parte decem tribuum ultimus ex familia Jehu regno potitur Zacharia: quem vitâ & principatu privavit Sallum.

22 שלום בן יבש מלך בשנת שלשים ותשע שנה לעזיה
 23 מלך יהודה וימלך ירח ימים בשמרון: ויעל מנחם
 24 בן גדי מתרצה ויבא שמרון ויהי את שלום בן יבש
 25 בשמרון וימיתו וימלך תחתיו: ויתר דברי שלום
 26 וקשרו אשר קשר הנם כתובים על ספר דברי הימים
 27 למלכי ישראל: אז יכה מנחם את
 28 תפסח ואת כל אשר בה ואת גבוליה מתרצה כי לא

Sallum mensum unum regnat. Post hunc Menachem:

פתח

פתח ויד את כל ההרותיה בקע:

בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך 17

יהודה מלך מנחם בן גדי על ישראל עשר שנים

בשמרון: ויעשה הרע בעיני יהוה לאסר מעל חטאות 18

ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל כל ימיו:

בא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלף 19

ככר כסף להחיות ידיו אתו להחזיק הממלכה בידו:

כויצא מנחם את הכסף על ישראל על כל גבורי החיל

לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף לאיש אחד

וישב מלך אשור ולא עמד שם בארץ: ויתר דברי 21

מנחם וכל אשר עשה הלוואהם כתובים על ספר

דברי הימים למלכי ישראל: וישכב מנחם עם 22

אבתיו ומלך פקחיה בנו תחתיו:

בשנת חמשים שנה לעזריה מלך יהודה 23

מלך פקחיה בן מנחם על ישראל בשמרון שנתים:

ויעשה הרע בעיני יהוה לאסר מחטאות ירבעם בן נבט 24

כה אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו פקח בן

רמליהו שלישו ויבהו בשמרון בארמון בית מלך 25

את ארנב ואת האריה ועמו חמשים איש מבני גלעדים

וימתהו ומלך תחתיו: ויתר דברי פקחיה וכל אשר 26

עשה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי

ישראל: בשנת חמשים ושתים שנה 27

לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו על ישראל

בשמרון עשרים שנה: ויעשה הרע בעיני יהוה לאסר מן 28

חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל: בימי

פקח מלך ישראל בא תגלית פלאסר מלך אשור

ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה ואת ינוח ואת קרש

ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי

ישב ט 2 וגלם

*Cui succedit Peka-
chia filius.*

המלך קרי

*Post hunc
regnum in-
vadit Pe-
kach:*

ויגלם אשורה ויקשרק שר חושע בן אלה על פקח בן ל

Quo ipsum vicissim privat Hosea.

רמליהו ויבהו וימיתו וימלך תחתיו בשנת עשרים

ליותם בן עזיה : ויתר דברי פקח וכל אשר עשה הנם 31
כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל :

בשנת שתים לפקח בן רמליהו מלך ישראל 32

Hierosolymis vero regnum obtinet Fotham:

מלך יותם בן עזיה מלך יהודה : בן עשרים וחמש שנה 33

היה במלכו ושש עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו

ירושא בת צדוק : ויעשה ה' ישר בעיני יהודה ככל אשר 34

עשה עזיהו אביו עשה : רק הבמות לא סרו עוד העם לה

מזבחים ומקטרים בבמות הוא בנה ארת שער בית

יהוה העליון : ויתר דברי יותם וכל אשר עשה הלא 36

הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה :

בימים ההם החל יהודה להשליח ביהודה 37

רצין מלך ארם ואת פקח בן רמליהו : וישכב יותם 38

Et morientis succedit Achaz filius.

עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו ומלך

בשנת שבע עשרה וין 39

Cap. XVI.

אחז בנו תחתיו : שנה לפקח בן רמליהו מלך יהודה :

Achaz parenti dissimillimus ab avia religione desicit : aras ac statuas Baali ponit ; liberosque igne lustrat.

בן עשרים שנה אחז במלכו ושש עשרה שנה מלך 2

בירושלם ולא עשה ה' ישר בעיני יהודה אלהיו כדוד

אביו : וילך בדרך מלכי ישראל וגם את בנו העביר 3

באש כתעבורת ריגוים אשר הוריש יהודה אתם מפני

בני ישראל : ויזבח ויקטר בבמות ועל הגבעות ותחת 4

כל עץ רענן : אזיעלה רצין מלך ארם ופקח בן ה

רמליהו מלך ישראל ירושלם למלחמה ויצרו על

אחז ולא יכלו להלחם : בעת ההיא השיב 6

A Regibus Samaria ac Syria magna clade accepta.

רצין מלך ארם את אילת לארסו וינשל את היהודים

מאילות וארומים באו אילת וישבו שם עד היום הזה : וארומים 7

7 Opem Regis Assyrii

וישלח אחז מלאכים אל הגלית פלסר מלך אשור 7

לאמר

*implo-
rat.
dat a in-
genti mer-
cede.*

IVX

*Et demum
dementia
venit, ut
Dama-sceno
ritu divi-
num cul-
tum care-
moniaque
infittueret.*

לֹא אָמַר עֲבֹדְךָ וּבְנֶךָ אֲנִי עֲלֶיהָ וְהוֹשַׁעֲנִי מִכַּף מֶלֶךְ־
 8 אֲרִם וּמִכַּף מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַקּוֹמִים עָלַי: וַיִּקַּח אַחֲזָאֵת
 הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה וּבְאֶצְרוֹת בֵּית
 9 הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר שָׁחַד: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי מֶלֶךְ
 אַשּׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶל־דַּמְשֶׁק וַיִּתְּפֹשֶׂה וַיִּגְלֶה
 י קִירָה וְאֶת דְּצִין הַמִּירָה: וַיִּלֶךְ הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת לְקִרְיַת
 10 דַּמְשֶׁק פְּלֹאסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר דּוֹמְשֶׁק וַיִּרְא אֶת הַמִּזְבֵּחַ
 אֲשֶׁר בְּדַמְשֶׁק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת אֶת־אֲוִרִיהָ הַכְּהֵן
 11 אֶת דְּמוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת תְּבֻנֹתָיו לְכָל־מַעֲשָׂהוּ: וַיִּבֶן
 אֲוִרִיהָ הַכְּהֵן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁלַח הַמֶּלֶךְ
 אַחֲזָאֵת מִדַּמְשֶׁק בְּן עֶשְׂרֵה אֲוִרִיהָ הַכְּהֵן עָרַב וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ־
 12 אַחֲזָאֵת מִדַּמְשֶׁק: וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ מִדַּמְשֶׁק וַיִּרְא הַמֶּלֶךְ
 אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעַל
 13 עָלָיו: וַיִּקְטֹר אֶת־עֹלֹתָו וְאֶת־מִנְחָתוֹ וַיִּסַּךְ אֶת־
 נִסְכּוֹ וַיִּזְרַק אֶת־דָּם־הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר־לוֹ
 14 עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ הִנְחִשֶׁת אֲשֶׁר
 לְפָנַי יְהוָה וַיִּקְרַב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת מִבֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּמִבֵּין
 15 בַּיִת יְהוָה וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־יַד הַמִּזְבֵּחַ צְפוֹנָה: וַיִּצְוֶהוּ
 הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת אֶת־אֲוִרִיהָ הַכְּהֵן לֵאמֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ
 הַגָּדוֹל הַקָּטָן אֶת־עֹלֹת הַבֶּקֶר וְאֶת־מִנְחַת הָעֶרֶב
 וְאֶת־עֹלֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־מִנְחָתוֹ וְאֶת־עֹלֹת כָּל־עַם
 הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם וְכָל־דָּם עֲלֶיהָ וְכָל־דָּם זֶבַח
 16 עָלָיו תִּזְרַק וּמִזְבֵּחַ הִנְחִשֶׁת יְהוָה לִי לְבֶקֶר: וַיַּעַשׂ
 17 אֲוִרִיהָ הַכְּהֵן כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת: וַיִּקְצֹץ
 הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת אֶת־הַמַּסְנָרוֹת הַמְּכֻנָּוֹת וַיִּסַּר מֵעֲלֵיהֶם
 18 וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־הַיֵּם הַזֹּרֵד מֵעַל הַבֶּקֶר הִנְחִשֶׁת אֲשֶׁר
 תַּחְתָּיהָ וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל מַרְצֹפֵת אֲבָנִים: וְאֶת־מִיֶּסֶךְ
 הַשֶּׁבֶת אֲשֶׁר־בְּנֵי־בַיִת וְאֶת־מִבּוֹא הַמֶּלֶךְ הִחְיִצְוֶנָה

*Et tantum
non clauso
templo in-
fundas aras
passim ex-
citaret.*

את קרי
מוסר
קרי

מלעיל

הסב בירת יהודה מפני מלך אשור : ויתר דברי אחז 19
אשר עשה הלאהם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה : וישכב אחז עם אבתיו ויקבר עם כ
אבתיו בעיר דוד ומלך חזקיהו בנו תחתיו :

בשנת שתיים עשרה לאחז מלך יהודה ין א

Cap. XVII.

מלך הושע בן אלה בשמרון על ישראל תשע שנים :
ויעשה הרע בעיני יהוה רק לא כמלכי ישראל אשר היו 2
לפניו : עליו עלה שלמנאסר מלך אשור ויהי לו 3
הושע עבד וישב לו מנחה : וימצא מלך אשור בהושע 4
קשר אשר שלח מלאכים אל סוא מלך מצרים ולא
העלה מנחה למלך אשור כשנה בשנה ויעצרהו מלך
אשור ויאסרהו בית כלא : ויעל מלך אשור בכל ה 5
הארץ ויעל שמרון ויצר עליה שלש שנים : בשנת 6
התשיעית להושע לכד מלך אשור את שמרון ויגל
את ישראל אשרה וישב אותם בחלח ובחבור נהר
גוזן וערי מדי :

Hosea, Is-
raelitarum
Regi, Sal-
manasser
Assyria
Rex, bel-
lum infert
victumque
sibi servire
cogit.
4 Cumque
ille occultè
rebellionem
pararet,
Regemque
Ægypti in
auxilium
accerferet,
perpetuo
eum carce-
ri manci-
pat.

וירחי כי חטאו בני ישראל ליהוה אלהיהם המעלה 7
אתם מארץ מצרים מתחרת יד פרעה מלך מצרים
ויראו אלהים אחרים : וילכו בחקות הגוים אשר 8
הוריש יהוה מפני בני ישראל ומלכי ישראל אשר
עשו : ויחפאו בני ישראל דברים אשר לא כן על 9
יהוה אלהיהם ויבנו להם במות בכל עריהם ממגדל
נוצרים עד עיר מבצר : ויצבו להם מצבות ואשרים על 10
כל גבעה גבהה ותחרת כל עץ רענן : ויקטרו שם 11
בכל במות כגוים אשר הגלה יהוה מפניהם ויעשו
דברים רעים להכעיס את יהוה : ויעברו הגללים אשר 12
אמר יהוה להם לא תעשו את הדבר הזה : ויער יהוה 13
בישראל וביהודה ביד כל גביאו כל חזרה לאמר

gentem-
que uni-
versam in
regnum
suum ab-
ducit,
7 Peccatis
nempe fla-
gitiisque
populi hoc
dudum fla-
gitantibus.

שבו

בכ"א קרי

שבו מדרכיכם הרעים ושמרו מצותי חקותי ככל--
 התורה אשר צויתי את אבותיכם ואשר שלחתי
 אליכם ביד עבדי הנביאים: ולא שמעו ויקשו את--
 ערפם כערף אבותם אשר לא האמינו ביהוה אלהיהם:
 טו וימאסו את חקיו ואת בריתו אשר כרת את אבותם
 ואת עדותיו אשר העיד בם וילכו אחרי ההבל ויהבלו
 ואחרי הגוים אשר סביבתם אשר צוה יהוה אתם
 לבלתי עשות בהם: ויעזבו את כל מצות יהוה
 ויהיהו ויעשו להם מסכה שנים עגלים ויעשו אשירה
 וישתחוו לכל צבא השמים ויעבדו את הבעל: ויעבדו
 את בניהם ואת בנותיהם באש ויקסמו וקסמים וינחשו
 ויתמכרו לעשות הרע בעני יהוה להכעיסו: ויתאנף
 יהוה מאד בישראל ויסרם מעל פניו לאנשאר רק
 שבט יהודה לבדו: גם יהודה לא שמר את מצות
 כ יהוה אלהיהם וילכו בחקות ישראל אשר עשו: וימאס
 יהוה בכל זרע ישראל ויענם ויהנם ביד שסים עד
 אשר השליכם מפניו: כיקרע ישראל מעל בית דוד
 וימליכו את רבעם בן נבטוידא רבעם את ישראל
 מאחרי יהוה והחטיאם חטאה גדולה: וילכו פני ישראל
 בכל חטאות רבעם אשר עשה לא סרו ממנה: עד
 אשר הסיר יהוה את ישראל מעל פניו כאשר דבר
 ביד כל עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו
 אשורה עד היום הזה:

*In vacuas
 Israëlita-
 rum terras
 novos bar-
 barosque,
 ex ultima
 Assyria,
 colonos in-
 ducit.*

24 ויבא מלך אשור מבבל ומכותה ומעוא ומחמת
 ומספרוים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל וירשו
 קרי כה את שמרון וישבו בעריה: ויהי בתחלת שבתם שם
 לא יראו את יהוה וישלח יהוה בהם את האריות
 26 ויהיו הרגים בהם: ויאמרו למלך אשור לאמר

יט ד 4 T הגוים

הגוים אשר הגלית ותושב בערי שמרון לא ידעו את
משפט אלהי הארץ וישלחבם את האריות והנמ
ממיתים אותם כאשר אינם ידעים את משפט אלהי
הארץ: ויצו מלך אשור לאמר הליכו שמה אחד
27 מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וירם
את משפט אלהי הארץ: ויבא אחר מהכהנים אשר
28 הגלו משמרון וישב בבית אל ויהי מורה אתם אף
יראו את יהוה: ויהיו עשים גוי גוי אלהיו ויניחו
בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גוי בעריהם
אשר הם ישבים שם: ואנשי כבל עשו את סכורת ל
בנות ואנשי כורת עשו את נרגל ואנשי חמרת עשו
31 את אשימא: והעוים עשו נבחן ואת תרתק
והספרוים שרפים את בנייהם כאלא ארדמלך
אלהי קרי וענמלך אלה ספרים: ויהיו יראים את יהוה ויעשו
32 להם מקצותם כהני כמותיהו עשים להם בבית
הבמות: את יהוה היו יראים ואת אלהיהם היו
33 עבדים כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם:
עד היום הזה הם עשים כמשפטים הראשנים
34 אינם יראים את יהוה ואינם עשים כחקתם
וכמשפטים וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה
את בני יעקב אשר שם שמו ישראל: ויכרת לה
יהוה אתם ברית ויצום לאמר לא תיראו אלהים
אחרים ולא תשתחוו להם ולא תעבדום ולא
תזבחו להם: כיואם את יהוה אשר העלה אתכם
35 מארץ מצרים בכח גדול ובזרוע נטויה אתו תיראו ולו
תשתחוו ולו תזבחו: ואת החקים ואת המשפטים
37 והתורה והמצוה אשר כתב לכם תשמרון לעשות
כל הימים ולא תיראו אלהים אחרים: והברית אשר
38 כרת

יורבתי

אלהי קרי

Qui cum
partim di-
vinas care-
monias re-
ciperent,
partim ve-
terem ido-
lorum cul-
tum non
defererent,
novum &
prodigio-
sum Dei
colendi ri-
tum effin-
gunt.

32 ספרוים קרי

כרת אתכם לא תשכחו ולא תיראו אלהים אחרים :
 39 כי אם את יהוה אלהיכם תיראו והוא יציל אתכם מיד
 מ כל איביכם : ולא שמעו כי אם כמשפטם הראשון
 41 הם עשים : ויהיו הגוים האלה יראים את יהוה ואת
 פסיליהם היו עבדים גם בנייהם ובני בנייהם כאשר עשו
 אבתם הם עשים עד היום הזה :

Cap. XVIII
 Hierosoly-
 ma regnum
 adipiscitur
 Hiskias
 Rex singu-
 lari pietate.
 Qui ur-
 bem pater-
 nis super-
 stitionibus
 purgat,
 templum
 ornat. &
 divinum
 cultum re-
 stituit.

איך ויהי בשנת שלש להושע בן אלה מלך ישראל מלך
 2 חזקיה בן אחז מלך יהודה : בן עשרים וחמש שנה
 היה במלכו ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם
 3 אמו אבי בת זכריה : ויעשה הישר בעיני יהוה ככל
 4 אשר עשה דוד אביו : הוא הסיר את הבמות ושבר
 את המצבת וכת את האשרה וכתת נחש הנחשת
 אשר עשה משה כי ער הימים ההמה היו בני ישראל
 ה מקטרים לו ויקרא לו נחשתן : ביהוה אלהי ישראל
 בטחו ואחריו לא היה כמהו בכל מלכי יהודה ואשר
 6 היו לפניו : וידבק ביהוה לאסר מאחריו וישמר מצותיו
 7 אשר צוה יהוה את משה : והיה יהוה עמו בכל אשר
 8 יצא ישכיל וימרד במלך אשור ולא עבדו : הוא הכה
 את פלשתים עד עזה ואת גבוליה ממגדל נוצרים עד
 9 עיר מבצר : ויהי בשנה הרביעית
 למלך חזקיהו היא השנה השביעית להושע בן אלה
 מלך ישראל עלה שלמנאסר מלך אשור על שמרון
 ויצר עליה : וילכדה מקצה שלש שנים בשנת שש
 לחזקיה היא שנת תשע להושע בן אלה מלך ישראל נלכדה
 11 שמרון : ויגל מלך אשור את ישראל אשורה וינהם
 12 בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מני : על אשר לא שמעו
 בקול יהוה אלהיהם ועבדו את בריתו את כל אשר
 צוה משה עבד יהוה ולא שמעו ולא עשו :

ובארבע

13 ובארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה
 סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות
 14 ויתפשם: וישלח חזקיה מלך יהודה אל מלך אשור
 לכישה לאמר חטאתי שוב מעלי את אשר תתן עלי
 אשא וישם מלך אשור על חזקיה מלך יהודה שלש
 מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב: ויתן חזקיה את טו
 כל הכסף הנמצא בית יהוה ובאצרות בית המלך:
 בעת ההיא קצץ חזקיה את דלתות היכל יהוה ואת
 16 האמנות אשר צפה חזקיה מלך יהודה ויתנם למלך
 אשור: וישלח מלך אשור את תרתן
 17 ואת רב־סריס ואת רב־שקה מן לביש אל המלך
 חזקיהו בחיל ככר ירושלם ועלו ויבאו ירושלם ויעלו
 ויבאו ויעמדו בתעלת הברכה העליונה אשר במסלת
 שדה כובס: ויקראו אל המלך ויצא אלהם אליקים
 18 בן חלקיהו אשר על הבית ושבנה הספר וינאח בן־
 אסף המזכיר: ויאמר אלהם רב־שקה אמרו נא אל
 19 חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה
 הבטחון הזה אשר בטחת: אמרת אך דבר שפתים כ
 עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת כי מרדת
 20 בי: עתה הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוץ
 הזה על מצרים אשר יסמך איש עליו ובא בכפו ונקבה
 21 בן פרעה מלך מצרים לכל הבטחים עליו: וכי
 תאמרון אלי אל יהוה אלהינו בטחנו הלוא הוא אשר
 הסיר חזקיהו את במרתו ואת מזבחתיו ויאמר
 ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה רשתחו
 בירושלם: ועתה התערב נא את ארני את מלך אשור
 22 ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת לך רכבים
 עליהם: ואך תשיב את פני פחרת אחר עברי ארני
 23 הקטנים

Ab iisdem
Fudaeorum
quoque re-
gnum in-
vaditur.

14 Et quan-
quam Hif-
kias humi-
li obsequio
& oblato
munere,
Assyriorum
regem pla-
care, ac pa-
cem redi-
mere nite-
retur.

17 Ille ni-
hilominus
per legatos
Hierosoly-
mam obfi-
det, regi-
que Hiskia
acerbe in-
sultat;

19 Ipsum
frustra Deo
suo confide-
re, sese Dei
nutu po-
tius arma
sumpsisse.

הקטנים ותבטח לך על מצרים לרכב ולפרשים :
 כה עתה המפלעדי יהוה עליתי על המקום הזה להשחתו
 26 יהוה אמר אלי עלה על הארץ הזאת והשחיתה ויאמר
 אליקים בן חלקיהוושבנה ויואח אל רבשקה דבר
 27 אל עבדיך ארמית כי שמעים אנחנו ואל תדבר
 עמנו יהודית באזני העם אשר על החמה : ויאמר
 אליהם רבשקה העל אדניך ואליך שלחני אדני לדבר
 את הדברים האלה הלא על האנשים הישבים על

צואתם ק' החמה לאכל את חריהם ולשתות את שיניהם עמכם : מימי רגליהם קרי קרי

28 ויעמד רבשקה ויקרא בקול גדול יהודית וידבר ויאמר
 29 שמעו דבר המלך הגדול מלך אשור : כה אמר
 המלך אל ישיא לכם חזקיהו כי לא יוכל להציל
 ל אתכם מידו : ואל יבטח אתכם חזקיהו אל יהוה
 לאמר הצל יצילנו יהוה ולא תנתן את העיר הזאת ביד
 31 מלך אשור : אל תשמעו אל חזקיהו כי כה אמר מלך
 אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש
 32 תאנתו ושתו איש מי ברו : עד באי ולקחתי אתכם אל
 ארץ כארצכם ארץ דגון ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ
 זית יצהר ודבש וחיו ולא תמרתו ואל תשמעו אל
 33 חזקיהו כי יסירת אתכם לאמר יהוה יצילנו : ההצל

*Sepe victo-
 rem om-
 nium gen-
 tium, ever-
 sorem Sa-
 maria,
 multaque
 alia in Dei
 Fudaicique
 populi lu-
 dibrium ac
 contume-
 liam addit.*

34 הצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך אשור : איה
 אלהי חמת וארפר איה אלהי ספרוים הנע ועוה כי
 לה הצילו את שמרון מדי : מי בכל אלהי הארצות אשר
 הצילו את ארצם מדי כי יציל יהוה את ירושלם מדי :
 36 והחרישו העסול אענו אתו דבר כי מצות המלך היא
 37 לאמר לא תענהו : ויבא אליקים בן חלקיה אשר
 על הבית ושבנא הספר ויואח בן אסף המזכיר אל
 חזקיהו קרועי בגדים ויגדו לו את דברי רבשקה :

ויהי

ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתכס ויבא
 2 בשקויבא בית יהוה: וישלח את אליקים אשר על-
 הבית ושנא הסופר ואת זקני הכהנים מתכסים
 3 בשקים אל ישעיהו הנביא בן אמוץ: ויאמרו אליו כה
 אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי
 4 באו בנים עד משבר זכח אין ללדה: אולי ישמע
 יהוה אלהיך את כל דברי רבשקה אשר שלחו
 מלך אשור אדניו לחרף אלהים חיוהו כי בדברים
 אשר שמע יהוה אלהיך ונשאת תפלה בעד השארית
 הנמצאה: ויבאו עבדי המלך חזקיהו אל-
 6 ישעיהו: ויאמר להם ישעיהו כה תאמרו אל-
 אדניכם כה אמר יהוה אל תירא מפני הדברים אשר
 7 שמעת אשר גדפו נערי מלך אשור אתי: הנני נתן בך
 רוח ושמע שמועה ושב לארצו והפלתיו בחרב בארצו:
 8 וישב רבשקה וימצא את מלך אשור נלחם על לבנה
 9 כי שמע כי נסע מלכיש: וישמע אל תרהקה מלך-
 כושל אמר הנריצא להלחם אתך וישב וישלח
 מלאכים אל חזקיהו לאמר: כה תאמרו אל חזקיהו
 מלך יהודה לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה בטח
 11 בו לאמר לא תנתן ירושלים ביד מלך אשור: הנה
 אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות
 12 להחרים ואתה תנצל: ההצילו אתם אלהי הגוים
 אשר שחתו אבותי את גונן וארתי חרור צרף ובני ערן
 13 אשר בתלאשור: איז מלך חמת ומלך ארפר ומלך
 לעיר ספרוים הנעועוד: ויקח חזקיהו את הספרים
 14 מיד המלאכים וקראם ויעל בית יהוה ופרשהו חזקיהו
 לפני יהוה:

Cap. XIX.
 In hoc re-
 rum statu
 Hiskias
 Prophetam
 Jesaiam
 consulit:
 Qui Re-
 gem divino
 responso
 confirmat,
 nihil in ho-
 ste periculi
 fore, divi-
 numque
 auxilium
 non defu-
 turum.
 9 Inter hac
 Tirhaka,
 Rex Æ-
 thiopum,
 regnum
 Assyriorum
 invadit.
 10 Itaque
 Sennache-
 rib rursus
 per litteras
 Hiskia ani-
 mum ten-
 tat, mo-
 netque uti
 deditionem
 maturet,
 non sine
 verborum
 contume-
 liis.
 15 Ille au-

ויתפלל חזקיהו לפני יהוה ויאמר יהוה אלהי ישראל
 יושב

קמט

*tem nihil
hifce per-
motus, Do-
minum
multis cum
lacrymis
exorat, ne
improbas
hifce mi-
nas inultas
finat.*

*Jesaias ite-
rum divino
oraculo Re-
gis animum
firmat.*

ישב הכרבים אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות
 16 הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ: הטה
 קמט ב' ק יהוה! אונך ושמע פקח יהוה עיניך וראה ושמע את
 17 דברי סנחריב אשר שלחו לחרף אלהים חיי: אמנם
 18 יהוה החריבו מלכי אשור את הגוים ואת ארצם:
 18 ונתנו את אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אם
 19 מעשה ידי אדם עץ ואבן ויאבדום: ועתה יהוה אלהינו
 הושיענו נא מידו וידעו כל ממלכות הארץ כי אתה
 כ יהוה אלהים לבדך: וישלח שעהובן אמוץ
 אל חזקיהו לאמר כה אמר יהוה אלהי ישראל אשר
 21 התפללת אלי אל סנחריב מלך אשור שמעתי: זה
 הדבר אשר דבר יהוה עליו בזה לך לענה לך בתולת
 22 בת ציון אחר כך ראש הניעה ברת ירושלם: ארמי
 חרפת וגדפת ועלמי הרימות קול ותשא מרום עיניך
 23 על קדושי ישראל: ביד מלאכה חרפת אדני ותאמר
 ברכב רכבי אני עליתי מרום הרים ירפתי לבנון ואכרת
 קצו קרי קומרת ארזי מבחור ברשיו ואבואה מלון קצה יער
 24 כדמלו: אני קרתי ושתיתי מים זרים ואחרב בכף פעמי
 כה כל יאורי מצור: הלא שמעת למרחוק אתה עשיתי
 להשאוח למימי קדם ויצרתיה עתה הביאתיה ותהי להשורת
 קרי גלים נצים ערים בצרות: וישביהן קצרי יד חמו ויבשו
 היו עשב שדה וירק דשא חציר גנות וישדפה לפני
 27 קמה: ושבתך וצאתך ובאך ידעת ואת התרנוך אלי:
 28 יען התרנוך אלי ושאננך עלה באוני ושמתי חחי באפך
 29 ומתני בשפתך והשיבתך בדרך אשר באת בה: וזה
 לך האות אכול השנה ספיה ובשנה השנית סחיש
 ובשנה השלישית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו
 ל פרים: ויספה פליטת בית יהודה הנשארה שרש
 למטה

למטה ועשה פרי למעלה: כי מירו שלם תצא שארית 31

ופליטה מהר ציון קנאת יהוה תעשה זאת: צבאוח קרי ולא כתיב

לכן כה אמר יהוה אל מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יורה שם חץ ולא יקדמנה מגן

ולא ישפך עליה סללה: בדרך אשר יבא בה ישוב 33

ואל העיר הזאת לא יבא נאם יהוה: וגנותי אל העיר 34

הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי: ויהי לה Atque insecuta nocte milia hostium 185 ab angelo contrucidantur.

בלי לה ההוא ויצאו מלאך יהוה ויך במחנה אשור מאה

שמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרים

מתים: ויסעו וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב 36

בנינוה: ויהי הוא משתחוה ביתו ונסרך אלהיו וארד מלך 37

ושר אצר הכרוו בחרב והמה נמלטו ארץ אררט

וימלך אסר חדן בנו תחתיו: בניו קרי ולא כתיב

בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן כ Cap. XX. Hiskias ex lethali ulcere decumbens, multo cum gemitu Deum deprecatur.

אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר יהוה צו לביתך כי

מת אתה ולא תחיה: ויסב את פניו אל הקיר ויתפלל 2

אל יהוה לאמר: אנה יהוה זכר נא את אשר 3

התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם והטוב בעיניך

עשיתי ויבך חזקיהו בכי גדול: ויהי 4

ישעיהו לא יצא העיר התיכנה ודבר יהוה הירה אליו הער קרי Tandemque exorat longiusque vit a spatium impetrat.

לאמר: שוב ואמרת אל חזקיהו נגיד עמי כה אמר ה

יהוה אלהי דוד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי

את דמעתך הנני רפא לך ביום השלישי תעלה בית

יהוה: והספתי על ימך חמש עשרה שנה ומכף 6

מלך אשור אצילך ואת העיר הזאת וגנותי על העיר

הזאת למעני ולמען דוד עבדי: ויאמר ישעיהו קחו 7

דבלת תאנים ויקחו וישמו על השחין ויהי:

ויאמר חזקיהו אל ישעיהו מה אות כירפא יהוה לי Valetudinis signum.

ועליתי

umbram decem in horologio lineas regredientem accipit.

9 ועלית ביום השלישי בית יהוה : ויאמר ישעיהו זה
לך האות מאת יהוה כי יעשה יהוה ארת הדבר אשר
דבר הלך הצל עשר מעלות אס' ישוב עשר מעלות :
10 ויאמר יחזקיהו נקל לצל לגטורת עשר מעלות לא כי
ישוב הצל 11 אחרנית עשר מעלות : ויקרא ישעיהו
הנביא אל יהוה וישב את הצל במעלות אשר ירדה
במעלות אחז אחרנית עשר מעלות :

Deinde à legatis Regis Babylonii, ob receptam sanitatem consalutatur: quibus opes gazasque regias ostendat.

בעת ההיא שלח ברארן בלארן בך 12

בלארן מלך בבל ספרים ומנחה אל חזקיהו כי שמע

13 כי חלה חזקיהו : וישמע עליהם חזקיהו ויראם את

כל בית נכרתה את הפסף ואת הזהב ואת הכשמים 14

ואת שמן הטוב ואת כל בית כליו ואת כל אשר

נמצא באוצרתיו לא היה דבר אשר לא הראם

14 חזקיהו בביתו ובכל משלתו : ויבא ישעיהו הנביא

אל המלך חזקיהו ויאמר אליו מה אמרו האנשים

האלה ומאין באו אליך ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה

15 באו מבבל : ויאמר מה ראו בביתך ויאמר חזקיהו את

כל אשר בבית ראו לא היה דבר אשר לא הראיתם

16 באצרת : ויאמר ישעיהו אל

17 חזקיהו שמע דבר יהוה : הנה ימים באים ונשא

כל אשר בביתך ואשר אצרו אבתך עד היום הזה

18 בבלה לא יותר דבר אמר יהוה : ומכנה אשר

יצאו ממך אשר תוליד יקה והיו סריסים בהיכל 19

מלך בבל : ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב דבר יהוה

אשר דברת ויאמר הלוא אס' שלום ואמת יהיה בימי :

כ יותר דברי חזקיהו וכל גבורתו ואשר עשה את

הברכה ואת התעלה ויבא את המים העירה הלא

הם כתובים על ספר דבהי המים למלכי יהודה :

וישכב

14 *Quapropter à Fesaiâ, ob animi veccordiam, superbiamque, incusatur, graviqve oraculo percellitur.*

נכחו קרי

יקחו קרי

פחה באחנה

21 וישכב חזקיהו עם אבתיו וימלך מנשה בנו תחתיו :

בן שתים עשרה שנה מנשה במלכו כא

וחמשים וחמש שנה מלך בירושלם ושם אמו חפצי

2 בה : ויעש הרע בעיני יהוה כתועבת הגוים אשר

3 הוריש יהוה מפני בני ישראל : וישבו יבן את הבמות

אשר אבד חזקיהו אביו ויקם מזבחת לבעל ויעש

אשרה כאשר עשה אחאב מלך ישראל וישתחו לכל

4 צבא השמים ויעבד אתם : ובנה מזבחת בבית יהוה

אשר אמר יהוה בירושלם אישים ארתי שמי : ויבן ה

מזבחות לכל צבא השמים בשתי חצרות בית יהוה :

6 והעביר את בנו באשועונן ונחשו עשה אוב וידענים

7 הרבה לעשות הרע בעיני יהוה להכעיס : ושם את

פסל האשרה אשר עשה בבית אשר אמר יהוה אל

דוד ואל שלמה בנו בבית יהוה ובירושלם אשר

בחרתי מכל שבטי ישראל אישים את שמי לעולם :

8 ולא אסיף להניד רגלי ישראל מן הארמה אשר נתתי

לאבותם רק אם ישמרו לעשות ככל אשר צויתים

9 ולכל התורה אשר צוה אתם עבדי משה : ולא

שמעו ויתעם מנשה את הרע מן הגוים אשר

השמיד יהוה מפני בני ישראל : וידבר יהוה י

11 ביר עבדיו הנביאים לאמר : יען אשר עשה מנשה

מלך יהודה התעבדת האלה הרע מכל אשר עשו

האמרי אשר לפניו ויחטא גם את יהודה בגלוליו :

12 לכן כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני מביא

רעה על ירושלם ויהודה אשר כל שמעו תצלנה שתי שמעה ק

13 אזניו : ונטיתי על ירושלם את קו שמרון ואת משקלת

בית אחאב ומחיתי את ירושלם כאשר מחה את

14 הצלחת מחה והפק על פניה : ונטשתי את שארית

נחלתי

Cap. XXI.
Hiskia mor-
tuo, succe-
dit Menaf-
se, Rex
impius.
3 Lucos
arasque
Baali resti-
tuit.

Liberos igni
expiat ;
somnia au-
guriaque
observat :
magicas
artes exer-
cet : Hiero-
solyman
denique in-
nocentium
sanguine
adimplet.

Itaque
Deus ipsi,
familiaque
ipsius exci-
dium, pa-
rilemque
cum impia
Achabi do-
mo sortem
commina-
tur.

נחלתי ונתתי סביד איביהם והיו לבו ולמשסה לכל
 טו איביהם: יען אשר עשו את הרע בעיני יהוה ומכעסים
 אתי מן היום אשר יצאו אבתם ממצרים ועד היום הזה:
 16 וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא
 את ירושלם פה לפה לבד מחטאתו אשר החטיא
 17 את יהודה לעשות הרע בעיני יהוה: ויתר דברי מנשה
 וכל אשר עשה וחטאתו אשר חטא הלא הם כתובים
 18 על ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב מנשה עם
 אבתיו ויקבר בגן ביתו בגן עזרא ומלך אמון בנו
 19 תחתיו:

*Amon de-
inde, ejus
filius, re-
gnum obti-
net; qui se-
cundo im-
perii anno
domi à fa-
mulis inter-
ficitur.*

בן עשרים ושתים שנה אמון
 במלכו ושתים שנים מלך בירושלם ושם אמו משלמת
 כ בת חרוץ מן יטבה: ויעשה הרע בעיני יהוה כאשר
 21 עשה מנשה אביו: וילך בכל הדרך אשר הלך אביו
 ויעבד את הגלולים אשר עבד אביו וישתחו להם:
 22 ויעזב את יהוה אלהי אבתיו ולא הלך בדרך יהוה:
 23 ויקשרו עבדי אמון עליו ומיתו את המלך בביתו:
 24 ויך עם הארץ את כל הקשרים על המלך אמון
 כה ומליכו עם הארץ את אשר יהיו בנו תחתיו: ויתר
 דברי אמון אשר עשה הלא הם כתובים על ספר
 26 דברי הימים למלכי יהודה: ויקבר אתו בקברתו בגן

*Cap. XXII.
Ad Josiam
porro impe-
rium de-
volvitur,
qui à puero
religionem
amplexus,
Davidis
pietatem
amulatus
est.*

כב עזרא ומלך אשר יהיו בנו תחתיו:
 שנה יאשיהו במלכו ושלישים ואחת שנה מלך
 2 בירושלם ושם אמו ירדה בת עדיה מבצקת: ויעש
 הישר בעיני יהוה וילך בכל דרך דוד אביו ולא סר
 ימין ושמואל:
 3 ויהי בשמנה עשרה שנה למלך יאשיהו שלח המלך
 את שפן בן אצליהו בן משלם הספר בית יהוה
 4 לאמר: עליה אל חלקיהו הכהן הגדול ויתם את-

ויתנו קרי העם: ויתנה על יד עשי המלאכה המפקדים בבית ה' ביהק

יהוה ויתנו אתו לעשי המלאכה אשר בבית יהוה לחזק את דרך הבית: לחרשים ולכנים ולגדרים

ולקנות עציס ואבני מחצב לחזק את הבית: אך לא יחשב אתם הכסף הנתן על ידם כי באמונה הם עשים: ויאמר חלקיהו הכהן הגדול על שפן

הספר ספר התורה מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיהו את הספר אל שפן ויקראהו: ויבא שפן הספר אל המלך וישב את המלך דבר ויאמר התיכו עבדיך את הכסף הנמצא בבית ויתנהו על יד עשי המלאכה המפקדים בית יהוה: ויגר שפן הספר למלך לאמר

ספר נתן לי חלקיה הכהן ויקראהו שפן לפני המלך: ויהי כשמע המלך את דברי ספר התורה ויקרע את בגדיו: ויצו המלך את חלקיה הכהן ואת אחיקם בן שפן ואת עכבור בן מיכיהו ואת שפן הספר ואת עשיה עבד המלך לאמר: לכו דרשו את יהוה בעדי ובעד העם ובעד כל יהודה על דברי הספר הנמצא הזה כי גדולה חמת יהוה אשר היא נצתה בנו על אשר לא שמעו אבותינו על דברי הספר הזה לעשות בכל הכתוב עלינו: וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה אל חלדה הנביאה אשת שלם בן תקוה בן חרחם שמר הבגדים והיא ישבת בירושלם במשנה וידברו אליה: ותאמר אליהם כה אמר יהוה אלהי ישראל אמרו לאיש אשר שלח אתכם אלי: כה אמר יהוה הנני מביא רעה אל המקום הזה ועל ישובו את כל דברי הספר אשר קרא מלך יהודה: תחת אשר עזבוני ויקטרו

Cum volumen Legis ab Hilkia Sacerdote in templo repertum sibi praelegisset, indeque imminentem Hebrae genti cladem ob peccata & perfidiam intellexisset; ³ Tam gravibus verbis perculsus, mittit qui Deum consulerent.

א
הפ
יו
ש

Et triste quidem oraculum de regni excidio accipit; suo tamen sub imperio istam cladem adhuc differri intelligit.

Cap XXIII Quo divino beneficio confirmatus, majore cura Dei cultum restituit. 3 Foedus cum Deo renovat.

Urbem templumque nefariis religionibus, ab anterioribus Regibus introductis, purgat.

וַיִּקְטְרוּ לַאֱלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְּעִסְנִי בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם וּנְצַתָּה חַמְתִּי בְּמָקוֹם הַזֶּה וְלֹא תִכְבֶּה׃ 18
וְאֵל מֶלֶךְ יְהוּדָה שָׁלַח אֶתְכֶם לְדַרְשׁ אֶת־יְהוָה כִּה־תֹאמְרוּ אֵלֵינוּ כִּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ׃ יַעֲזֹרְךָ לְבַבְךָ וְתִפְנֹעַ מִפְּנֵי יְהוָה בְּשִׁמְעֶךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לְשִׁמּוֹ וּלְקַלְלָהּ וּתְקַרַע אֶת־בְּגָדֶיךָ וְתִכְבֶּה כ לִפְנֵי וְגַם אֲנֹכִי שָׁמַעְתִּי נֹאם יְהוָה׃ לִכֵּן הִנְנִי אֹסֵף עֲלֶיךָ וְנִאֲסַפְתִּי אֶל־קְבֻרֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תִרְאִינָה עֵינֶיךָ בְּכָל הָרַעָה אֲשֶׁר אָנִי מֵבִיא עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה

וַיִּשְׁבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם׃ וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־יְהוָה וְכָל־אִישׁ יְהוּדָה וְכָל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם אָתוּ וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לְמַקְטָן וְעַד־גְּדוֹל וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דְּבָרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא בְּבֵית־יְהוָה׃ וַיַּעֲמֵד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד וַיְכַרְתֵּם אֶת־הַבְּרִית׃ לִפְנֵי יְהוָה לְלַכֵּת אַחֲרֵי יְהוָה וּלְשָׁמֵר מִצְוֹתָיו וְאֶת־עֲדוּתָיו וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵב וּבְכָל־נַפְשׁ לְהִקְיָם אֶת־דְּבָרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת הַכְּתוּבִים עַל־הַסֵּפֶר הַזֶּה וַיַּעֲמֵד כָּל־הָעָם בְּבְרִית׃ וַיַּצֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־חֻלְקֵיהֶם הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת־כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנָה וְאֶת־שְׂרָיֵי הַסֵּף לְהוֹצִיא מֵהֵיכַל יְהוָה אֶת־כָּל־הַפְּלִים הַעֲשׂוּיִם לְבַעַל וְלֹא־אֲשֶׁרָה וְלִכָּל־צְבֵאֵי הַשָּׁמַיִם וַיִּשְׂרַפֵּם מִחוּץ לְיְרוּשָׁלַם בְּשַׂדְּמוֹת קָדְרוֹן וְנִשְׂא אֶת־עַפְרָם בְּבֵית־הָאֵל׃ וְהִשְׁבִּית אֶת־הַכֹּמָרִים אֲשֶׁר נָתַן מַלְכֵי יְהוּדָה וַיִּקְטַר בְּבַמּוֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה וּמִסְבֵּי יְרוּשָׁלַם וְאֶת־הַמַּקְטָרִים לְבַעַל לְשִׁמְשׁוֹלֵי רְחוֹל מְזֻלוֹת וְלִכָּל־צְבֵאֵי הַשָּׁמַיִם׃ וַיֵּצֵא אֶת־הָאֲשֶׁרָה מִבֵּית־יְהוָה מִחוּץ לְיְרוּשָׁלַם אֶל־נַחַל קָדְרוֹן וַיִּשְׂרַף אֶתָּהּ בְּנַחַל קָדְרוֹן וַיִּדְק לְעַפְרָן כ ב ב 2 v וַיִּשְׁלַךְ

אכנ
הפטרות
יום שני
של פסח

7 וישלך את עפרה על קבר בני העם: ויתן את בתי
 הקדשים אשר בבית יהוה אשר הנשים ארגורת שם
 8 בתים לאשרה: ויבא את כל הכהנים מערי יהודה
 ויטמא את הבמות אשר קטרו שמה רהבהנים מגבע
 עד באר שבע ונתן ארז במות השערים אשר פתח
 שער יהושע שר העיר אשר על שמאול איש בשער
 העיר: אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח יהודה
 בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם: וטמא
 10 ארז התפת אשר בני בני הנם לבלתי להעביר איש
 את בנו ואת בתו באש למלך: וישבת את הסוסים
 11 אשר נתנו מלכי יהודה לשמש מבא בית יהוה אל
 לשכת נתן מלך הסריס אשר בפרורים ואת מרכבות
 השמש שרף באש: ואת המזבחות אשר על הגג
 12 ערית אחז אשר עשו מלכי יהודה ואת המזבחות
 אשר עשה מנשה בשתי חצרות בית יהוה נתן המלך
 13 וירץ משם והשליך את עפרם אל נחל קדרון: ואת
 הבמות אשר על פני ירושלם אשר מימין להר
 המשחית אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרת
 שקץ צידנים ולכמוש שקץ מואב ולמלכם הועברת
 14 בני עמון טמא המלך: ושבר את המזבחות ויכרת
 את האשרים וימלא את מקומם עצמות אדם: וגם
 15 את המזבח אשר בבית אל הבמה אשר עשה ירבעם
 בן נבט אשר החטיא את ישראל גם את המזבח
 ההוא ואת הבמה נתן וישרף את הבמה הרק לעפר
 16 וישרף אשרה: ויפן יאשיהו וירא את הקברים אשר
 שם ברור וישלח ויקח את העצמות מן הקברים
 וישרף על המזבח ויטמאהו כדבר יהוה אשר קרא
 17 איש האלהים אשר קרא את הדברים האלה: ויאמר
 מה

*Sacrās adi-
 culas, ima-
 gines, cun-
 ctāque vasa
 idolis dica-
 ta exurit =
 Sacerdotes
 profana-
 rum adiura
 interficit:*

*Et ne sepul-
 chris qui-
 dem impio-
 rum parciat.*

מה הציון הלז אשר אנראה ויאמרו אליו אנשי העיר
 הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את
 הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל :
 18 ויאמר הניחו לו איש אל ינע עצמתו ומלטו עצמתו
 19 את עצמות הנביא אשר בא משמרון : וגם את כל
 בתי הבמות אשר בערי שמרון אשר עשו מלכי
 ישראל להכעיס הסור ואשיהו ויעש להם ככל
 בהמעשים אשר עשה בבית אל : ויזבח את כל כהני
 הבמות אשר שם על המזבחות וישרף את עצמות
 21 אדם עליהם וישב ירושלם : ויצו המלך את כל העם
 לאמר עשו פסח ליהוה אלהיכם בכתוב על ספר
 22 הברית הזו : כי לא נעשה כפסח הזה מימי השפטים
 אשר שפטו את ישראל וכל ימי מלכי ישראל ומלכי
 23 יהודה : כי אם בשמנה עשרה שנה למלך ואשיהו
 24 נעשה הפסח הזה ליהוה בירושלם : וגם את האבות
 ואת הדענים ואת התרפים ואת הגללים ואת כל
 השקצים אשר נראו בארץ יהודה ובירושלם בער
 ואשיהו למען הקים את דברי התורה הכתבים על
 25 כה הספר אשר מצא חלקיהו הכהן בית יהוה : וכמהו
 לא הורה לפניו מלך אשר שב אל יהוה בכל לבבו
 ובכל נפשו ובכל מאדו ככל תורת משה ואחריו לא
 26 קם כמהו : אך לא שב יהוה מחרון אפו הגדול
 אשר חרה אפו ביהודה על כל הכעסים אשר
 27 הכעיסו מנשה : ויאמר יהוה גם את יהודה אסור
 מעל פני כאשר הסרת את ישראל ומאסתי את
 העיר הזאת אשר בחרתי את ירושלם ואת הבית
 28 אשר אמרתי יהיה שמי שם : ויתר דברי אשיהו וכל
 אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
 כ ג 3 v ל מלכי

Octavo &
 decimo im-
 perii anno
 sanctissimo
 ritu pascha
 celebrat.

למלכי יהודה: כימיו עלה פרעה נכה מלך מצרים
על מלך אשור על נהר פרת וילך המלך אשיהו
לקראתו ומיתו במגדו כראתו ארתו: וירכבו ל
עבדיו מרת ממגדו ויביאהו ירושלם ויקברו בקברתו
ויקח עם הארץ ארת הואחז בן יאשיהו ומשחו ארתו

Tandem,
bello contra
Ægyptium
parum con-
sultè susce-
pto, occidi-
tur.

31 וימליכו אתו תחת אביו: בן עשרים
ושלש שנה יהואחז במלכו ושלשה חרשים מלך
בירושלם ושם אמו חמוטל בת ירמיהו מלבנה: ויעש

Joachaz
filius in
regnum
succedit;

32 הרע בעיני יהודה ככל אשר עשו אבתיו: ויאסרוהו
פרעה נכה ברכלה בארץ חמת במלך בירושלם ויתן

Qui à
Phaarone
Ægypti

34 עניש על הארץ מאה כפר כסף וכפר זהב: וימלך
פרעה נכה את אליקים בן יאשיהו תחת יאשיהו אביו
ויסב את שמו יהויקים ואת יהואחז לקח ויבא מצרים

Rege vin-
ctus capti-
vusque ab-
ducitur:

וימת שם: והכסף והזהב נתן יהויקים לפרעה אך לה
העריך את הארץ לתת את הכסף על פי פרעה איש

Judæisque
stipendium
annuum
imperatur.

בערכו נגש את הכסף ואת הזהב ארת עם הארץ
לתת לפרעה נכה:

34 Eljaki-
mo, ipsius
fratre, in
regnum
substituto.

36 בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחרת עשרה
שנה מלך בירושלם ושם אמו זבדה בת פדיה

Rege pari-
ter improbus

מך רומה: ויעש הרע בעיני יהודה ככל אשר עשו
37 אבתיו: כימיו עלה נבכרנאצר מלך כבד ויהי לו

Cap. XXIV
Sub cuius
imperio res
Judæorum
misere af-
fliguntur
& atterun-
tur.

21 יהויקים עבד שלש שנים וישבו ומרד בו: וישלח יהודה
בו את גרודי כשדים ואת גרודי ארס ואת גרודי מואב
ואת גרודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבדו כדבר

37 יהודה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: אך על פי יהודה

3 היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל
אשר עשה: וגם דם הנקי אשר שפך וימלא ארת

37 ירושלם דם נקי ולא אבה יהודה לסלח: ויתר דברי ה

4 ירושלם דם נקי ולא אבה יהודה לסלח: ויתר דברי ה
יהויקים

יהויקים

ממלך קרי

זבדה קרי
הר בשורק

יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר
 6 דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יהויקים עם אברתו
 7 וימלך יהויכין בנו תחתיו: ולא הסוף עוד מלך מצרים
 לצאת מארצו כילקח מלך בכל מנחל מצרים עד
 נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים:

Mortuo vero succedit filius Fojachin.

8 בן שמנה עשרה שנה יהויכין במלכו ושלשה
 חדשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתאבת אלנתן
 9 מירושלם: ויעשה הרע בעיני יהוה בכל אשר עשה

Sub hujus regno, inclinatis paulatim Egyptii

עלו קרי י אביו: בעת ההיא עלה עבדי נבכדנאצר מלך
 11 בבל על העיר ונבכדנאצר מלך
 12 בבל על העיר ועבדיו צרים עליה: ויצא יהויכין מלך

Regis rebus. Nebucanexar Rex Babylonius, Judaam ad sese pertinere existimans.

יהודה על מלך בבל הוא ואמו ועבדיו ושריו וסריסו
 13 ויקח אתו מלך בבל בשנת שמנה למלכו: ויצא
 משם את כל אוצרות בית יהוה ואוצרות בית המלך
 ויקצץ את כל כלי הזהב אשר עשה שלמה מלך

captâ Hierosolymâ, in urbem templumque, sacra profanaque omnia, pro libidine servit.

14 ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה: והגלה את
 כל ירושלם ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל

14 Regemque cum omni nobilitate in servitutem abducit.

עשרת קרי עשרה אלפים גולה וכל החרש והמסגר לאנשאר
 15 וזלת דלת עם הארץ: ויגל את יהויכין בבבל ואת אם
 קרי הילי המלך ואת נשי המלך ואת סריסיו ואת אולי הארץ

16 Reliquiis populi, pauperique turba in Terra relictâ Zedekiam Regem preponit.

16 הולך גולה מירושלם בבבל: ואת כל אנשי החיל
 שבעת אלפים והחרש והמסגר אלף הכל גבורים עשי
 17 מלחמה ויביאם מלך בבל גולה בבבל: וימלך מלך

18 Mortuo vero succedit filius Fojachin.

בבל את מתניה דרו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו:
 18 בן עשרים ואחת שנה צדקיהו במלכו ואחת

19 Reliquiis populi, pauperique turba in Terra relictâ Zedekiam Regem preponit.

עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו חמיטל בת
 19 ירמיהו מלבנה: ויעשה הרע בעיני יהוה בכל אשר
 כ עשה יהויקים: כיעל אף יהוה היתה בירושלם וביהודה

עַרְהֲשִׁלְכוּ אֹתָם מֵעַל פְּנֵי וַיִּמְרַד צְדָקְיָהוּ בַּמֶּלֶךְ

כָּבֵל: וַיְהִי בִשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְמַלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ כָּהֵ" Cap. XXV.

הַעֲשִׂירִי בַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ כָּבֵל Qui cum infidus ingenio, perversisque moribus, res novas moliretur, iterum Chaldaei urbem ob-

הוּא וְכָל חֵילוֹ עַל יְרוּשָׁלַם וַיַּחֵן עֲלֵיהֶם וַיִּבְנוּ עֲלֵיהֶם דִּיק fidione premunt, & interjecto tempore expugnant.

סָבִיב: וַתִּבְאֵה עִיר בַּמַּצּוֹר עַד עֲשֵׂתִי עָשְׂרָה שָׁנָה Zedekia, effossis oculis, in servitutem abductus est.

לְמֶלֶךְ צְדָקְיָהוּ: בַּתְּשֻׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיַּחֲזֵק הָרַעַב בְּעִיר Templum quoque ac Hierosolyma incensa.

וְלֹא הָיָה לַחֵם לְעַם הָאָרֶץ: וַתִּבְקַע הָעִיר וְכָל אַנְשֵׁי Fudai Babylonem traducti.

הַמֶּלְחָמָה הַלַּיְלָה דָּרָךְ שְׁעָרֵי בֵין הַחֲמָתִים אֲשֶׁר עַל- Iulobim qui

בֵּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל-הָעִיר סָבִיב וַיִּלְךְ דָּרָךְ הָעֲרֵבָה: Iulobim qui

וַיִּרְדְּפוּ חֵיל-כַּשְׂדִּים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁגּוּ אֹתוֹ בְּעֲרֻבוֹת הַ Iulobim qui

יָרְחוֹ וְכָל חֵילוֹ נִפְצוּ מֵעֲלָיו: וַיִּתְּפֹשׂוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ: Iulobim qui

וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל-מֶלֶךְ בָּבֶל רַב־לַת הַיּוֹדִבְרוֹ אֹתוֹ מִשְׁפָּט: Iulobim qui

וְאֶת-בְּנֵי צְדָקְיָהוּ שִׁחְטוּ לְעֵינָיו וְאֶת-עֵינֵי צְדָקְיָהוּ עֹזֵר Iulobim qui

וַיֹּאסְרוּהוּ בְּנַחֲשֵׁתִים וַיְבִיאוּהוּ בָּבֶל: Iulobim qui

וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בִשְׁבַעַת לַחֹדֶשׁ הָיָה שְׁנַת Iulobim qui

תְּשַׁע עָשָׂרָה שָׁנָה לְמֶלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ כָּבֵל בָּא Iulobim qui

נְבוּזַרְדַּאן רַב-טַבָּחִים עָבַד מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַם: וַיִּשְׂרֹף Iulobim qui

אֶת-בֵּית יְהוָה וְאֶת-בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל בֵּית יְרוּשָׁלַם Iulobim qui

וְאֶת כָּל-בֵּית גְּדוֹל שְׂרָף בָּאֵשׁ: וְאֶת חוֹמַת יְרוּשָׁלַם Iulobim qui

סָבִיב נִתְצוּ כָּל חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר רַב טַבָּחִים: וְאֶת Iulobim qui

יֵתֵר הָעַם הַנְּשָׂאִים בְּעִיר וְאֶת הַנְּפִלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ Iulobim qui

עַל-הַמֶּלֶךְ בָּבֶל וְאֶת יֵתֵר הַחֲמוֹן הַגָּלָה נְבוּזַרְדַּאן רַב- Iulobim qui

טַבָּחִים: וּמְדַלַּת הָאָרֶץ הַשְּׂאִיר רַב טַבָּחִים לְכַרְמִים Iulobim qui

וְלִגְבִים: וְאֶת עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה וְאֶת Iulobim qui

הַמִּכְנֹזֹת וְאֶת יַם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה שִׁבְרוּ Iulobim qui

כַּשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת נְחֹשֶׁת סָבִילָה: וְאֶת הַסִּירוֹת Iulobim qui

וְאֶת הַיַּעֲשׂוֹת וְאֶת הַמְּזֻמְרוֹת וְאֶת הַכְּפֹת וְאֶת כָּל- Iulobim qui

כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר-יִשְׂרָתוּ בָּם לְקַח: וְאֶת-מֵן Iulobim qui

הַמַּחֲתוֹת

Cap. XXV

המחתות ואת המזרקות אשר זהב זהב ואשר כסף
 16 כסף לקח רב־טבחים: העמורים שנים הים
 האחד והמכנות אשר עשה שלמה לבית יהוה לא־
 17 היה משקל לנחשת כל הכלים האלה: שמנה
 עשרה אמה קומתו העמוד האחד וכתרת עליו
 נחשת וקומת הכתרת שלש אמה ושכבה ורמנים
 על הכתרת סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני

*Primores
 ac nobilissi-
 mi quisque
 occisi.*

18 על השכבה: ויקח רב־טבחים את שריה כהן הראש
 ואת צפניהו כהן משנה ואת שלשת שמרי הסף:
 19 ומן העיר לקח סוּרִים אחר אשר הוא פקידו על־
 אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך
 אשר נמצאו בעיר ואת הספר שר הצבא המצבא
 את עַם הארץ וששים איש מעם הארץ הנמצאים
 כ בעיר: ויקח אתם נבואראדן רב־טבחים וילך אתם
 21 על־מלך בבל רבלתה: ויהי אתם מלך בבל וימיתם
 ברבלה בארץ חמרת ויגל יהודה מעל אדמתו:

*Inutili ac
 calamitosa
 turba, in
 terra reli-
 eta, Gedal-
 ja praponi-
 tur.*

22 והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר
 מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו בן אחיקם בן
 שפן:
 23 וישמעו כל־שרי החילים המה והאנשים כי הפקיד
 מלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו המצפה
 וישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושריה בן תנחמת
 הנטפתי ויאזניהו בן המעכתי המה ואנשיהם:
 24 וישבע להם גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל תיראו
 מעבדי הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל
 כהיטב לכם:

*Qui popu-
 larium con-
 spiratione
 ac scelexe
 perit.*

ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע
 מזרע המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את גדליהו
 וימת

וימרת ואת היהודים ואת הכשרים אשר היו אתו
 במצפה: ויקמו כל העם מקטן ועד גדול ושרי 26
 החילים ויבאו מצרים כי יראו מפני כשרים:
 ויהי בשלשים ושבע שנה לגלות יהויכין 27
 מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים ושבעה
 לחדש נשא אויל מרדך מלך כבל בשנת מלכו את-
 ראש יהויכין מלך יהודה מבית כלא: וידבר אתו 28
 טבות ויתן את כסאו מעל כסא המלכים אשר אתו
 בכבל: ושנא את בגדי כלאו ואכל לחם תמיד לפניו 29
 בלימי חייו: וארחתו ארחת תמיד נתנה לו מאת ל
 המלך דבר יום ביומו כל ימי חייו:

Fojachin tandem post diuturnam calamitatem, à Chaldeorum Rege magna in honore habetur.

חזק ונתחזק

פכום פסוקי דספר מלכים אלף וקנ"ח מאות ושלשים וארבעה. וסימונו, אשרי
 הגוי אשר ה' אלהיו. וסדריו קמשה ושלשים. וסימונו ואני אהיה לה. כאס
 ה' עוונות אש סבת ולכבוד אהיה בתוכה. ברוך הכותב ליעקב כח ולאין אונים
 עגמה ירבה

